

ΦΙΛΕΡΓΟΣ

Σύγγραμμα Περιοδικόν

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΝ.

ΕΤΟΣ Β'.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1878

ΤΕΥΧΟΣ ΙΣΤ'.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Εἰς Κίνδυνος. — Ἡ Μάχη. — Φιλοτιμία, Κενοδοξία, Οἴσις. — Πεισιστρατίδαι καὶ Μνημεῖα αὐτῶν. — Ἡ Θεῖα Πρόνοια προφανῆς ἐν τῇ διατηρήσει καὶ διατροπῇ τῶν ζώων. — Ἀποδημητικὰ πτηνά. — ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ, Περί τοῦ θεοῦ, περί τοῦ χλωρίου. — Ὁ φιλάργυρος. — Κλεάνθης καὶ διαβάτης. — Νέρων καὶ φιλόσοφος. — Αἱ ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΔΡΑΠΕΤΕΥΣΕΙΣ, Μαρία Στυάρτη, Κομόντ Δυνατός. — Ἡ Μυστηριώδης Νῆσος (συνέχεια). — Ἡ Θριαμβεύουσα Ἀρετὴ (συνέχεια). — ΠΟΙΗΣΙΣ, Στιγμαὶ παραφρόσύνης, Σὲ εἶδον . . . , Ἀνάμνησις καὶ στόνος, Ἡ Ἐταίρα. — Αἰνίγματα. — Λύσις αἰνίγματος.

Εἰς ΚΙΝΔΥΝΟΣ

ὑπὸ Ed. Champury.

Ἐντύπωσιν καὶ λύπην προξενεῖ ἡμῖν ἡ δυσπιστία ἣτις βασιλεύει μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Ἀπὸ τῆς κατωτάτης μέχρι τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος τῆς κοινωνικῆς κλίμακος ζῶσι δυσπιστοῦντες πρὸς ἀλλήλους.

Τοῦτο εἶναι θλιβερόν, βαθέως λυπηρόν· εἶναι δυστύχημα. Τὸ γενικὸν τοῦ αἰσθήματος τούτου εἶναι πρόσκομμα εἰς τὴν πορείαν τῆς προόδου· εἶναι κίνδυνος κοινωνικός.

Πράγματι δὲ τί βλέπομεν;

Ὁ ἐργάτης δυσπιστεῖ εἰς τὴν πρότασιν τοῦ πάτρωνός του· ὁ πάτρων δυσπιστεῖ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐργάτου· ὁ ἐλευθερόφρων τὸ αὐτὸ πράττει πρὸς τὸν εὐλαβῆ, καὶ οὗτος ἀνταποδίδωσιν αὐτῷ τὴν δυσπιστίαν ἐν ἀφρονίᾳ. Αἱ διάφοροι ἐκκλησίαι δὲν διάγουσιν ἐν καλλίονι ἁρμονίᾳ μεταξύ

αὐτῶν καὶ τὰ πολιτικὰ κόμματα συναποκλείονται ἀμοιβαίως.

Ἐκαστος δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πέποιθεν ὅτι μόνος τυγχάνει κάτοχος τῆς ἀληθείας, ὅτι μόνος ἔχει καλὰς προθέσεις καὶ μάλιστα ὅτι μόνος αὐτὸς εἶναι εὐλοκρινής.

Μήπως διὰ τῆς δυσπιστίας ἄρα γε θὰ ἐκκαθαρισθῶσιν αἱ νέαι ἰδέαι καὶ θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ συνδιαλλαγὴ τῶν συμφερόντων; Εἶναι ὠφελιμώτερον ἐνὶ ἐκάστῳ νὰ ζῆ ἐν τεταμέναις πρὸς τοὺς ἄλλους σχέσεσιν; Πιστεύουσιν ἄρα γε ὅτι ἡ ἔλλειψις ἐξετάσεως ρίπτει φῶς ἐπὶ τῶν ζητημάτων; Ἐν ἐνὶ λόγῳ, τολμᾷ τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ γενικὴ πρόοδος κερδίζει τι ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης τῶν πραγμάτων;

Ἄρκει νὰ θέσῃ τις τὰς ἐρωτήσεις ταύτας, ἵνα ἡ ἀπόκρισις ἀπ' αὐτῆς ἐπέλθῃ.

Συχνότατα, ἐξοχός τις ἰδέα ἀπορρίπτεται ἄνευ ἐξετάσεως, διότι προέρχεται ἐκ τινος ὑπεναντίου· ἐκείνος, ὅστις θὰ ὠφελεῖτο ἐκ ταύτης θεωρεῖ αὐτὴν ὡς παγίδα ἢ ὡς ταπείνωσιν. Διὰ τὴν συχνὰ ὠφέλιμοι πρᾶτα-

σεις διαβαίνουνσιν ἀπαρατήρητοι, νόμοι ἐξ-αίρετοι μένουσιν ἄνευ ἐφαρμογῆς, προσπάθειαι γενναῖαι καταστρέφονται ἄνευ ἐνθαρρύνσεως.

Ἄπας ὁ κόσμος ζημιούται ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ταύτης καταστάσεως. Ὅσάκις τὰ ἀνθρώπινα συμφέροντα εἰσέλθωσιν εἰς συνανταγωνισμόν, βλάπτονται καὶ ἕκαστος ὑποφέρει ἐκ τούτου.

Τὰ συμφέροντα ταῦτα εἶναι ἀλληλέγγυα· καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἑκάστου ἀπαιτεῖται ἡ ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη.

Τοῦτο εἶναι τόσον ἀληθές, ὥστε ὅταν ἡ ἐμπιστοσύνη ἐλαττωταὶ μεταξύ τῶν κοινωνικῶν τάξεων, ἡ ἔλλειψις αὕτη καταφαίνεται ἀμέσως ἐν τοῖς γεγονόσι διὰ τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν κρίσεων.

Πρὸς τὸ συμφέρον πάντων, δέον, ἵνα ἡ ἐμπιστοσύνη καταστή γενικωτέρα καὶ ἐπιμᾶλλον παγιωθῇ.

Ὅπως ἐπιτύχωμεν δὲ τούτου, ἀνάγκη ἵνα διακόψωμεν τὰς πρὸς τὴν ἕξιν σχέσεις ἡμῶν· δέον ἵνα ἐλαττωταὶ τὸ πνεῦμα τῆς φαρτρίας πρὸς ὄφελος τοῦ πνεύματος τῆς συνδιαλλαγῆς. Πρέπει νὰ συμβῇ εἰς τὰ κόμματα ὅ,τι συχνάκις συμβαίνει εἰς τὰ πρόσωπα, δηλαδὴ νὰ γνωρισθῶσι κάλλιον ζῶντα πλησιέστερα ἀλλήλων. Ἐὰ ἴδωσι τότε ὅτι διαφέρουσιν ὀλιγώτερον ἐν τοῖς σκοποῖς αὐτῶν ἢ ἐν τοῖς μέσοις αὐτῶν καὶ ὅτι ἡ μία τῶν φαρτριῶν νομίζει τὴν ἄλλην ἐρυθροτέραν ἢ μελαντέραν ἢ ὅσον πράγματι δὲν εἶναι.

Ἡ ὑποψία δύναται νὰ ᾖ ὡφέλιμος ἐν ταῖς στιγμαῖς τῆς συγκρούσεως· γίνεται δὲ ὀλεθρία ὅταν διακωλύεται.

Ἐπάρχει ὀλόκληρος βᾶσις καλοῦ ἵνα πράξωμεν ἢ ὁποῖα εἶναι κοινῇ εἰς ὄλους τοὺς ἀνθρώπους ὥσπερ καὶ εἰς ὅλα τὰ κόμματα.

Ἐπὶ ταύτης τῆς κοινῆς βᾶσεως πρέπει νὰ οἰδομησώμεν.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, τὸ φρονιμώτερον, τὸ ἠθικώτερον καὶ πρὸ πάντων τὸ λυσιτελέστερον εἶναι νὰ θεωρήσωμεν τὰ πράγματα καθ' ἑαυτὰ καὶ νὰ ἐκτιμήσωμεν αὐ-

τὰ ὡς ἔχουσιν, ἀνεξαρτήτως τῶν ζητημάτων τῆς προελεύσεως.

Θὰ ἐπανέλθωμεν.

(Μετάφρασις) Α. Ν.

II MAXII

Ἀπαιτοῦνται ἀγῶνες, ἀπαιτοῦνται διαφοραὶ γνώμων καὶ πράξεων διὰ νὰ δύνηται τὸ πλῆθος νὰ ἐξασκῇ τὴν διάνοιάν του καὶ νὰ κρίνῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγματα, διότι τὰ πάντα ὑποκείνται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του κατὰ μέγιστον ἀριθμόν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὀφείλει τις νὰ ἐξερευνήσῃ πρὸ παντός ἐτέρου πράγματος διὰ τοὺς ἀναγκαίους ἀγῶνας τῆς παρουσίας ἐποχῆς, εἶναι νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς ὅσον τὸ δυνατόν περιποιητικούς καὶ ἀδελφικούς. Οἱ ἀντίπαλοι τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅσον ὀλίγον λογικοὶ καὶ ἂν ᾧσιν, θὰ ὤφειλον νὰ εἴπωσι πρὸς ὀλλήλους ὅτι, διηρημένοι τὴν σήμερον ὡς πρὸς τινα ζητήματα, ἔστωσαν καὶ κύρια, θὰ ἐνωθῶσιν ἐξ ἄπαντος αὖριον τῇ πίεσει τῶν συμβαινόντων, ὅτι, ἂν ἡ πίεσις αὕτη δὲν ᾖ ἵναί τις ἰσχυρὰ ὥστε νὰ κατανικήσῃ ἰσχυρογνωμίας τινὰς, αἱ ὁποῖαι ἐκλαμβάνονται ὡς εὐστάθεια, τοῦτο θὰ γίνῃ πρὸς ζημίαν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐπιμένουσι τυφλῶς ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ τῇ τόσον ὀλεθρία εἰς τὰ συμφέροντα πάντων.

Ἐπειδὴ ἡ οἴησις καὶ ὁ φόβος εἶναι οἱ χάριστοι τῶν συμβούλων, ὅσοι ἀκολουθοῦσι τὴν σημαίαν τοῦ δυσοιῶνου τούτου πάθους ἢ ἀφίενται παρασρόμενοι εἰς τὰς παρεκκλίσεις φρίκης εἴτε ἀληθινῆς εἴτε προσηπορημένης, ὀφείλουσιν ἀναγκαίως νὰ ὑποκύψωσιν εἰς

τὰς ἀβασίμους ἀξιώσεις των. Ἄλλως ἐὰν μεταξὺ τῶν ἀγωνιστῶν ὑπάρχωσιν οἱ λίαν ἀκαμπτοὶ εἰς τὴν προοδευτικὴν κίνησιν, θὰ παρουρθῶσι διὰ τῆς βίας ὑπὸ τοῦ ρεύματος, ὥσπερ καὶ ἔτεροι ὑπέστησαν ἤδη τοῦτο οἱ ὁποῖοι δικαίως ἐνομίζοντο ἐπίσης ἐνεργητικοὶ ὅσον καὶ οὔτοι.

Ὡς πρὸς τοὺς ζητοῦντας δὲ νὰ κάμωσιν ὥστε ἄνω ποταμῶν νὰ χωρῶσιν αἰπηγαί, οἱ σπουδαῖοι καὶ φιλόανθρωποι δὲν ἔχουσι νὰ ἀσχοληθῶσιν εἰμὴ νὰ προσπαθήσωσι νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν εὐθειαν καὶ νὰ τοὺς θεραπεύσωσιν. Αὕτη εἶναι ἡ μέγιστη τῶν ἐκδουλεύσεων τὴν ὁποίαν δύναται τις νὰ τοῖς προσφέρῃ. Ἄλλως τε, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συμβαίνει πάντοτε εἶναι ὅτι, ἐὰν οἱ πατέρες δὲν ἐπιστρέφωσιν εἰς τὰς ἀληθινὰς ιδέας, οἱ υἱοὶ δὲν βραδύνουσι νὰ ἀνοίξωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ οἱ ἀνταγωνισμοί, ἐγειρόμενοι ὑπ' αὐτῶν κατὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς προόδου, ἐκλέγουσι μονὴν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν οἰκίᾳ καὶ κάμωσιν αὐτοὺς νὰ ὑποστῶσιν ὅλας τὰς συνεπείας τῶν διχονοιῶν τὰς ὁποίας προσεπάθησαν νὰ φέρωσιν ἀλλαχοῦ.

Συγκομίζεται τις πάντοτε ὅ,τι ἐσπείρει, καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ μάλιστα τοῦ ἐτέρου. Δυστυχία λοιπὸν εἰς ἐκεῖνον ὅστις διεγείρει διχονοίας μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων του· ἀντὶ νὰ βασιλεύσῃ ἐπ' αὐτῶν, ὡς θέλει τοῦτο ἀρχαῖόν τι ἄξιωμα, δὲν θὰ βασιλεύσῃ μηδὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ του, μηδὲ ἐφ' ἑαυτοῦ, διότι οἱ καιροὶ μετεβλήθησαν, καὶ ὁ κόσμος δὲν εὐχαριστεῖται πλέον ἐκ τῶν φαινομένων τῶν πραγμάτων. Ὁ ρίπτων τὴν διχόνοιαν ἀνθρώπος ἐν τῷ πλήθει, ρίπτει αὐτὴν ἐπίσης καὶ ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ του καὶ ἐν ἑαυτῷ· ἡ ἀρμονία θὰ παραχθῇ

ἐν τῇ οἰκίᾳ του, καὶ ἡ ἰδία αὐτοῦ συνείδησις, παρασυρομένη εἰς ἐναντίας διευθύνσεις, διασχιζομένη ἠθικῶς τρόπον τινά, οὐδέποτε θὰ ἔχῃ ἀνάπαυσιν, ἐν ὅσῳ τὸ γενόμενον κακὸν δὲν διορθοῦται.

Εἶπέ τις εὐλόγως, «Ὁ σπείρων τὸν ἄνεμον θερίζει τὴν καταιγίδα,» δύναται τις νὰ εἴπῃ ἐπίσης εὐλόγως, «Ὅστις δὲν σπείρει τὸν ἀνταγωνισμόν παρὰ τοῖς ἄλλοις σπείρει παρ' ἑαυτῷ τὴν διαίρεσιν,» τοῦτο εἶναι ἐπικύρωσις μοιραίου νόμου ἢ μᾶλλον ἢ μοιραία ἐπικύρωσις νόμου ὑπερτάτης δικαιοσύνης. Ὅταν βλέπῃ τις πράγματα τοιαύτης φύσεως παραγόμενα ἐν τῷ κόσμῳ, δύναται εὐκόλως νὰ προφητεύσῃ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα.

Ἐν τούτοις ἀπαιτοῦνται ἀγῶνες, διότι ἐκ τριβῆς ὀλίγον ἐνεργητικῆς ἀναπηδᾷ τὸ φῶς. Πρέπει δὲ νὰ προσηληθῶμεν πρὸ πάντων εἰς τὸ νὰ καταστήσωμεν αὐτοὺς ὅσον τὸ δυνατόν ἀδελφικούς. Ἐὰν δὲν βλέπητε ἀδελφούς ἐν ὀλοῖς τοῖς ἀνθρώποις, πῶς θέλετε νὰ βλέπωσιν ἐκεῖνοι ἀδελφούς ἐν ὑμῖν; Ἐὰν, ὅτε εἰσθε οἱ ἰσχυρότεροι, γίνεσθε οἱ δυνάσται τοῦ ἀδυνάτου, πῶς δὲν θὰ περιεμένετε νὰ καταδυναστευθῆτε καὶ ὑμεῖς; Βεβαίως ὑπάρχει μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἱεραρχία μεγίστη, καὶ πολὺν κάλλιον συντεταγμένη ἢ ὅσον δὲν πιστεύει τις. Ἡ ἱεραρχία αὕτη, μυστηριώδης διὰ τοὺς μὴ φωτιζόμενους ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ φανοῦ, φαίνεται ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ λάμπει εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοὺς πεφωτισμένους ὑπὸ τῆς διδασκαλίας ταύτης ἀλλ' οὐδὲν κοινὸν ἔχει μετὰ τῶν ἱεραρχιῶν τῶν βασιζομένων ἐπὶ τῆς ἀλαζονείας καὶ τῶν ἀνθρωπίνων διακρίσεων, οἱ ὁποῖοι ὡς ἐ-

πὶ τὸ πλείστον τοῦ χρόνου, εἶναι κα-
θαρῶς ὀνομαστικά.

Βεβαίωτατα, ὑπάρχουσι Πνεύματα
διευθύνοντα, καὶ ἄνθρωποι ἐπίσης διευ-
θύνοντες, ἀλλὰ δὲν ἀπαντῶνται πάν-
τοτε μεταξύ τῶν κλάσεων, αἵτινες αὐ-
τοκαλοῦνται διευθύνουσαι· τὸ ἐναντίον
μάλιστα συμβαίνει συχνότατα, καὶ ἐ-
ξαιρουμένων σπανίων τινῶν ἀτομικο-
τήτων σεσημασμένων διὰ τῆς σφρα-
γίδος ποιᾶς τινος εὐφυΐας, οὐχὶ ἐν αὐ-
ταῖς εὐρίσκονται οἱ ἀληθεῖς διευθύνον-
τες ἄνδρες. Πολλοὶ φανταζονται ὅτι
εἶναι τοιοῦτοι, ὑπάρχουσι πολλὰ ἀ-
λαζονικὰ ἀνικανότητες αἱ ὁποῖαι στε-
ροῦνται καὶ τῆς στοιχειωδεοτάτης ὀρθο-
φροσύνης. Διὰ τὴν διευθύνῃ τις πράγ-
ματι, πρέπει νὰ ᾔῃναι ἄξιος τούτου, δη-
λαδὴ νὰ ἔχη τὴν ἀναγκαίαν ἰκανότητα
καὶ τὴν ἀπαιτουμένην ἠθικότητα. Ἡθι-
κότητα λέγοντες ἐννοοῦμεν τὰ αἰσθη-
ματα τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀδελφο-
σύνης ἄνευ τῶν ὁποίων κακῶς ἐξυπη-
ρετεῖ τὰς καθ' ἑαυτὰς καλλίστας ὑπο-
θέσεις. Περιπλέον δὲ ἡ διαγωγή του
πρέπει νὰ συνάδῃ πρὸς τὰ αἰσθημά-
τά του.

Ὁ καλῶς πεπροικισμένος ἄνθρωπος
διὰ τῶν αἰσθημάτων τούτων, ὁποιαδή-
ποτε καὶ ἂν ᾔῃναι ἡ ποταπότης τῆς κοι-
νωνικῆς θέσεώς του, ὁποιαδήποτε καὶ
ἂν ᾔῃναι ἡ κατ' ἄνθρωπον σμικρότης του,
ἐξασκεῖ ἐπὶ τῶν συμβαινόντων, χωρὶς
νὰ φαίνεται ὅτι λαμβάνει μέρος, ἐπι-
ροὴν σχετικῶς ὑπερισχύουσαν. Γνωρίζει
νὰ παρακαλῇ, δηλαδὴ νὰ ἐκφράξῃ ἰδέας
ὠφελίμους αἱ ὁποῖαι, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ
σιγῇ, συνδυαζόμεναι πρὸς τὰς τῶν ἀο-
ράτων τῶν ἐχόντων θείαν ἐξουσίαν,
καταντῶσι νὰ ἐπιβάλλωνται πάντοτε
εἰς τοὺς περισσοτέρους καὶ κατὰ συνέ-
πειαν νὰ ὑπακούωνται.

Τοῦτο οὐδὲν σημαίνει διὰ τοὺς μὴ
γνωρίζοντας μηδὲν περὶ τῆς ρώδους
ἐνεργείας τῆς διανοίας· διὰ πολλοὺς εἶ-
ναι εἰσέτι λάμπρις ἀσθενῆς καὶ ταλαν-
τευομένη· διὰ τινος δὲ εἶναι φῶς ἐκ-
λάμπρον φωτίζον εὐρέως τὴν ὁδὸν ἣν
ἔχουσι νὰ διανύσωσιν. Βλέπει τις τότε
ὅτι οἱ ἀνθρώπινοι ἀγῶνες δὲν περιορί-
ζονται ἐν τούτῳ ἢ ἐν ἐκείνῳ νῶ τόπῳ,
μεταξὺ τούτων ἢ ἐκείνων τῶν ἀνθρώ-
πων, ἀλλ' ὅτι ἡ μάχη εἶναι παγκό-
σμιος καὶ ὅτι, δυνάμει τῆς αἰωνίας
ἀρχῆς τῆς ἀλληλεγγύης, οὐδεὶς δύνα-
ται νὰ ὑπεκφύγῃ καὶ πάντες ὀφείλουσι
νὰ λαμβάνωσι μέρος. Ὑπάρχουσιν ὁ-
μως διάφοροι τρόποι ἐνεργείας, οἱ ὁ-
ποῖοι ποικίλλονται μεταξύ αὐτῶν σχε-
δὸν μέχρι τοῦ ἀπείρου κατὰ τὸ σχῆμα,
καίτοι ὑπακούοντες εἰς μίαν καὶ τὴν
αὐτὴν δεσπόζουσαν διάνοιαν καὶ συν-
τελοῦντες εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκο-
πὸν, ὅστις εἶναι ἡ παραγωγή συμβεβη-
κότος τῆς Προνοίας.

Ὑπάρχει νόμος μοναδικὸς ἐνώπιον
τοῦ ὁποίου πάντες χρεωστοῦσι νὰ συ-
τελέσωσιν· οὗτος εἶναι ὁ νόμος τῆς
παγκοσμίου συγχανεύσεως, τῆς βρα-
δείας μὲν ἀλλὰ βεβαίας ἐξομοιώσεως
πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ ἀγαθῷ.
Οἱ τῆς Προνοίας οὗτοι ἐξελιγμοὶ ἐξε-
πληρώθησαν ἐν κόσμοις ὑπερτέροις καὶ
ἔβησαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τῷ ἐκ-
πληροῦσθαι. Πνεύματα ἐλθόντα ἐκ τῶν
κόσμων ἐκείνων ἐνεσαρκώθησαν ἐνταῦ-
θα ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐπιφέρωσι, προα-
γωγὴν τιχεῖαν. Ὁφθαλμοὶ δὲ διορατι-
κώτεροι τῶν ἀνθρωπίνων ὀφθαλμῶν ἐν
γένει θὰ ἐβλεπον αὐτὰ ἀγωνιζόμενα
ἐν τοῖς μαχιμωτάτοις τῆς συμπλοκῆς.
Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι,
ὁ τρόπος αὐτῶν τοῦ μάχεσθαι δὲν εἶναι
ὁ τῶν πολλῶν, τὰ ὄπλα αὐτῶν εἶναι

ὑπέρτερα καὶ ἀήτητα. Ἄτρωτα δὲ ὡς
ἐκ τῆς κεκτημένης αὐτῶν φύσεως, δια-
βαίνουσιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς συμπλοκῆς
ὡς περ ἡ σαλαμάνδρα, καθὰ λέγουσι,
βαίνει ἐν τῷ πυρὶ, χωρὶς νὰ προσβάλ-
ληται. Οὗτοι εἶναι οἱ ἀγωνιστοὶ τοῦ
Θεοῦ ἐν τῇ μεγάλῃ ἀνθρωπίνῃ μάχῃ τῆς
ἐνεστώσης ἐποχῆς. Εἰς αὐτοὺς ὑπέρ-
λαμπρος νίκη, τῆς ὁποίας οἱ καρποὶ
θὰ διανεμηθῶσιν εἰς ὅλους κατὰ τοὺς
νόμους τῆς ἐντελεστάτης εὐθύτητος.

(Ἐκ τοῦ Le Galiléen)

Μετὰφρασις.

A. N.

ΦΙΛΟΤΙΜΙΑ, ΚΕΝΟΔΟΞΙΑ, ΟΙΗΣΙΣ.

Ὑπὸ C. L.

Ἡ φιλοτιμία εἶναι τὸ αἶσθημα ἐκείνο, τὸ
ὁποῖον φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ νὰ ἐπιθυμῇ
ὥστε πᾶν ὅ,τι πράττει νὰ θεωρῆται ὡς κα-
λῶς πεπραγμένον ὑπὸ τῶν ὁμοίων του.

Τὸ αἶσθημα τοῦτο δύναται νὰ ἐμπνέεται
ὑπὸ δύο εἰδῶν λόγων, ἢ ὑπὸ τῆς μοναδικῆς
αἰτίας, καθ' ἣν τὸ παραγόμενον ἔργον πρέπει
νὰ κρίνηται καλὸν καὶ ὠφέλιμον, ἀσχέτως
πάσης ἰδέας τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐργά-
του, καὶ τοῦτο προτείνω νὰ λέγηται φιλοτι-
μία, ἢ ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον
ἀνεπτυγμένης σκέψεως τῆς ὠφελείας τοῦ ἔρ-
γου, ἀλλὰ πάντοτε συνδυαζομένης μετὰ τῆς
κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον θερμῆς ἐπιθυμίας
ὥστε ἡ παραγωγή τοῦ ἔργου τούτου νὰ γίνῃ
ἀντικείμενον δόξης διὰ τὸ πρόσωπον, καὶ
κατὰ τὰς διαφόρους ταύτας περιπτώσεις τὸ
ἐν λόγῳ αἶσθημα πρέπει νὰ ὀνομάζεται κε-
νοδοξία.

Ἐπὶ τέλος δὲ ὀνομάζεται οἴησις, ὅ-
ταν ὠθηται μέχρι τῆς ὑπερτάτης ἐκείνης καὶ
τυφλῆς προλήψεως, ἢ ὁποῖα ἀναπτύσσεται εἰς
τὰ ἔσχατα ὅρια τῆς προσωπικότητος.

Ὁ κενόδοξος δύναται ν' ἀκούσῃ τὸν λό-
γον πραγμάτων τινῶν. Ὁ δὲ οἴηματίας οὐ-
δέποτε παραδέχεται ἐτέρας ἐρμηνείας ἢ τὰς
ἰδικὰς του.

Ἡ καλῶς ἐννοουμένη φιλοτιμία, ἐκείνη ἢ
ὁποῖα δὲν ἐμπνέεται εἰς τὰ ἔργα τῆς εἰμῆ
ἐκ τῆς σκέψεως τοῦ νὰ ᾔῃναι χρήσιμα, ὀφείλει
πάντοτε νὰ δεικνύηται ἰκανοποιουμένη ὑπὸ
τῆς ἐκφερομένης κρίσεως, ὁποιαδήποτε καὶ
ἂν ᾔῃναι αὕτη, ἐπὶ τῷ οὐσιώδει ὄρω ὅμως ὅτι
ἡ ἀπόφασις θὰ δοθῇ ὑπὸ κριτῶν ἀρμόδιων
καὶ μὴ ἐνδιαφερομένων.

Ἐὰν ἡ κρίσις αὕτη ᾔῃναι καταδίκη, θὰ
χαρῇ διότι οὕτως εἰδοποιεῖται ὅτι ὀφείλει
νὰ ἀφῆσῃ τὴν ὁδὸν ἐν τῇ ὁποῖα κακῶς ἐβά-
διζεν.

Ἐὰν ἡ κρίσις αὕτη ᾔῃναι ἐπιδοκιμασία, ἡ
φιλοτιμία θὰ εὖρη τὴν ἀνταμοιβὴν τῆς ἐν τῇ
σκέψει ὅτι ἐργάσθη διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρω-
πότητος.

Κατὰ ταύτην δὲ καὶ κατ' ἐκείνην τὴν πε-
ρίπτωσιν, ἡ φιλοτιμία ἐμπνεομένη καὶ διευ-
θυνομένη ὑπὸ τῶν αἰσθημάτων τῆς ἀδελφι-
κῆς ἀγάπης, εἶναι πάθος εὐγενές, τὸ εὐγενέ-
στατον ἴσως πάντων τῶν συνταραττομένων
ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ. τὸ γονιμώτατον κα-
τὰ πάσας τὰς περιστάσεις ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς
ἀνθρωπίνης προόδου· διότι τὸ καταστρέφει
τις τὴν φιλοτιμίαν, οἷαν ὀρίζομεν αὐτὴν ἐν-
ταῦθα, θὰ ἦτο ἴσον τῷ ἀμέτῳ ἀναχαίτισαι
τὴν πρόδον καὶ κατὰ συνέπειαν τῷ παρα-
γνωρίσαι τὸν φυσικὸν νόμον.

Πῶς πράγματι παράγεται ἡ πρόδοσις ὑπ'
αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μοναδικῶς ὑπ' αὐ-
τοῦ. Ἀλλὰ προσωπικῶς, ὁ ἄνθρωπος δὲν κα-
τέχει ἐμφύτους ἐν ἐαυτῷ πάσας τὰς ἐπιστή-
μας· εἶναι λοιπὸν ἀδύνατον εἰς αὐτὸν νὰ ἐν-
νοήσῃ καλῶς, ἐὰν, ὡς πρὸς τὴν πρόδον ἢ
ὁποῖα, ἐν δεδομένη τινὶ στιγμῇ, εἶναι πάν-
τοτε ἡ σύνθεσις τῶν τετελεσμένων διανοητι-
κῶν ἐπιδόσεων, τὰ ἔργα του συνάδωσι κατ'
ὅλα ἢ μὴ συνάδωσι κατὰ τινα, καθ' ἣν στιγ-
μὴν παράγονται, πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς προα-
γωγῆς τῆς ἡδὴ κεκτημένης ὑπὸ τοῦ συνόλου
τῶν ἀνθρωπίνων διανοιῶν.

Ὁ ἄνθρωπος ἀπομονούμενος ἄρα δὲν θὰ

πω διὰ τὴν ὁλοσχερῆ ἐκπλήρωσιν τῶν δημιουργημένων πραγμάτων, κατὰ τὰς βουλὰς τῆς σοφίας τῆς Προνοίας.

Ἀλλὰ, ἂν ἐγίνετο κατὰ τὴν εὐχὴν τῶν ἠθικολόγων, θὰ ἐνόησθε τὸν ὑψηλὸν βαθμὸν τῆς ἔλξεως ἣτις θὰ παρέστυρεν ἡμᾶς νὰ διατρέξωμεν τὰς ὁδοὺς τῶν πόλεων ἡμῶν καὶ τοὺς περιπάτους των; τὰ θέλητρα τὰ ὁποῖα θὰ προσέφερον ἡμῖν αἱ συνελεύσεις εἴτε δημόσιαι εἴτε ἰδιωτικαί, ἐν αἷς ὅλαι αἱ θυγατέρες τῆς Εὐσας θὰ ἐκρύπτοντο διὰ τοῦ τριπλῶς πυκνοῦ ὑφάσματος τῆς μετριοφροσύνης, ἐν αἷς τὸ πρόσωπον, δηλαδὴ τὸ ἐκφραστικώτατον, τὸ κοινωνικώτατον, τὸ ὁμιλητικώτατον, τὸ διακριτικώτατον πάντων ὅσα ἔχει τὸ ἀνθρώπινον πλάσμα, δὲν θὰ ὑπῆρχεν;

Ἴδού τὸ ἰδεῶδες το ὁποῖον γνωρίζουσι μόνοι νὰ ἐνοῶσιν οἱ ἡμέτεροι ἠθικολόγοι, τὸ ἀληθινὸν ἰδεῶδες τοῦ εὐκοινωνήτου, ἡ προσποίησης. Ἐπαγε πάντων τῶν λοιπῶν ὅσα φυσικὰ τυγχάνουσι καὶ κατὰ συνέπειαν ἐναντία τῆς ὑποκρισίας.

Δώμεν πέρασ λοιπὸν εἰς ταύτην τὴν κατὰ συνθήκην ἠθικὴν, τὴν ἐναντίαν τῆς φύσεως, τὴν στείραν διὰ τὸ καλόν, τὴν πειστικὴν, εἰς τὴν καθ' ὑπερβολὴν ταύτην αὐστηρότητα, ἡ ὁποῖα διαστρέφει τὰ φυσικὰ ἐνστικτα εἰς πᾶν ὅ,τι ἔχουσι καλὸν καὶ ὠφέλιμον, ἡ ὁποῖα σκέπτεται νὰ εὕρῃ τρόπον νὰ κατηγορήσῃ τὰ πάντα ἵνα κάλλιον δεσπῶσῃ, ἡ ὁποῖα προσπαθεῖ νὰ κάμῃ ἡμᾶς νὰ βλέπωμεν πανταχοῦ τὴν κακίαν, ἡ ὁποῖα ἐπιθυμεῖ νὰ καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον μηχανὴν πάντοτε ὑποτεταγμένην εἰς τὴν ὠθησιν αὐτῆς, καὶ ἡ ὁποῖα, χωρὶς ν' ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἐλαχίστην τῶν κακῶν κλίσεων του, δὲν τῷ ἐπιτρέπει νὰ δειξῇ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι εἶναι καλὰ εἰμὴ ὑπὸ τὰ φαινόμενα ψευδοῦς μετριοφροσύνης.

Προβάλλωμεν διὰ διπλῶν κτύπων, τὸ ἐπιθυμῶ, τὴν Κενοδοξίαν καὶ τὴν Οἷησιν τὰς ὁποίας ἀποστρέφομαι ὡς τὸν Ἐγωϊσμόν καὶ ἀκόμη τίς οἶδεν ἂν, παρὰ πᾶν ὅ,τι μοχθηρὸν ἐν αὐταῖς ὑπάρχει, μὴ ἔχωσιν ἀποστολὴν τινα ἄνευ συνειδήσεως

τοῦ πράγματος, εἶναι ἀληθεῖς, ἀλλὰ πραγματικὴν διδασκαλίαν διὰ τὴν ἀθροπότητα διότι ἡ θεὰ τῆς κακίας ταύτης, τῶν ὀνειδῶν καὶ τῶν γελοίων της, εἶναι πολλακίς ἰσχυρὸν κέντρον ἵνα ἀποτρέπηται τις ἀπ' αὐτῆς. Ἐν ὅσῳ ἡ φιλοτιμία δὲν γίνεται μήτε Κενοδοξία μήτε Οἷησις ἐν ὅσῳ μένει ἐν τοῖς ὁρίοις τὰ ὁποῖα ὑπέδειξα, μὴ φέρωμεν οὐδὲν πρόσκομμα εἰς τὴν διάχυσιν αὐτῆς, προσέχωμεν ἵνα μὴ ἐπιβάλλωμεν αὐτῇ τὴν ἐλαχίστην κατηγορίαν, ἐνθαρρύνωμεν αὐτὴν ἐκ τοῦ ἐναντίου, τιμῶμεν αὐτὴν μάλιστα, διότι εἶναι ἐν τῶν ὠφελιμοτάτων, ἐν τῶν δραστηκωτάτων πρωταιτίων τῆς προόδου.

Τὰς τρεῖς ταύτας φάσεις ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος εἶναι εὐκόλον νὰ διακρίνωμεν ἀπ' ἀλλήλων.

Ἡ φιλοτιμία, ὡς προσδιώρισα αὐτὴν, δὲν ἐφίεται εἰμὴ ἐνὸς μόνοιου πράγματος, τῆς ὠφελείας τοῦ ἑαυτῆς ἔργου. Ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον δὲ αὐτῆς, θεωρεῖ αὐτὸ ὡς ὄργανον προωρισμένον εἰς τὸ νὰ εἰσαγάγῃ τὸ ἔργον τοῦτο ἐν τῷ κόσμῳ. Δύναται νὰ θεωρῆται μακάριος ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸν προωρισμὸν τοῦτον, δὲν δοξάζεται δι' αὐτοῦ.

Ἡ Κενοδοξία, χωρὶς νὰ παραμελήσῃ τοῦ ἔργου τις, προσπαθεῖ νὰ κάμῃ αὐτὸ ὠφέλιμον, ζητοῦσα μάλιστα νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ ποῖαν τινα λάμψιν, δὲν καταγίνεται ἀποκλειστικῶς εἰς τοῦτο, ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπιδείξῃ τὸ πρόσωπόν της θέλει, ἐὰν τὸ ἔργον ἦναι καλόν, νὰ γνωρίζῃ ὁ κόσμος καλῶς ὅτι ἐξ ἐκείνου προέρχεται, νὰ τὸ διακηρύξωσι, καὶ ἐν ἐλλείψει σαλπύγων τῆς φήμης, δὲν λείπει ἀπὸ τὸ νὰ μεταχειρισθῇ τὰς ἰδικὰς της. Ἐὰν τὸ ἔργον μὴ ἀναγνωρισθῇ ὡς καλόν, ἐὰν ἐπικρίνωσιν αὐτὸ, δὲν ἀποδέχεται τὴν κρίσιν ἐν ὑποταγῇ, παρρηγίζεται. Παρὰ τοῦτο δὲ, οὐδόλως στερεῖται τοῦ αἰσθήματος ὅτι δύναται νὰ ἀπατᾶται.

Ὅσον δὲ διὰ τὴν Οἷησιν τὸν ὑπερτατον τοῦτον βαθμὸν τῆς προσωπικότητος, ἀνάγει τὰ πάντα εἰς τὸ ἄτομόν της. Παράγει ὀλίγα, ἀλλὰ στερερίζεται πᾶν ὅ,τι καλὸν γίνεται περὶ αὐτὴν. Οἱ ἄνθρωποι, οἷτι-

νες ὑπηρετοῦσι τὸν ὑπερήφανον, δὲν εἶναι εἰμὴ μηχαναί, εἰς μόνον αὐτὸν ἀνήκει ἡ ἔμπνευσις. Ἐὰν ἐκδώσῃ ἐν σύγγραμμα, τοῦθ' ὅπερ ἀρκετὰ σπάνιον, εἶναι ἀπαραιτήτως σεσημασμένον διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ τὰ μάλιστα ἀναντιρρήτου ἀλανθάστου. Δὲν πρέπει νὰ ἀπαντήσῃ ἀντιλέγοντας, καὶ ἂν παρυσιασθῶσι τοιοῦτοι, δὲν θὰ ζήτησῃ νὰ τοὺς διαρωτίσῃ διὰ τῶν μέσων τῆς ἰσχυρᾶς διανοίας του, ἀλλὰ θὰ κατατροπώσῃ αὐτοὺς διὰ πάσης τῆς ὑπεροχῆς ὑπεροπτικῆς περιφρονήσεως. Ὁ ἔπαινος τῶν ἔργων του φαίνεται αὐτῷ πάντοτε ἀναντιρρήτος, καὶ ἀποδέχεται αὐτὸν ἄνευ ἐκπλήξεως, τῶσον φυσικὸν εὐρίσκει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τῷ ὀφείλεται. Ὡς πρὸς τὴν μομφήν, δὲν τὴν ἐνοεῖ, δὲν δύναται νὰ πρόλθῃ εἰμὴ ἐκ τῶν ἀσθενῶν τοὺς ὁποίους ἐντελής τυρλότης καταδικάζει εἰς τὸ νὰ στερεῶνται τῆς φωτεινῆς λάμψεως τῶν φῶτων τῆς μεγαλοφυίας του, ἡ μομφὴ ἄρα εἶναι ἄνευ ἀξίας.

Ἡ φιλοτιμία, ἣτις ἐξέρχεται τῶν ὀρίων τὰ ὁποῖα περιεγράψαμεν, καθίσταται κενοδοξία ἢ οἷησις. Ἀπὸ τῆς καταστάσεως τῆς ἀρετῆς μεταβαίνει εἰς τὴν τῆς κακίας.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐννοία τῶν ἐκφράσεων τούτων πολλακίς συγγέεται ἐν τῇ συνήθει διαλέκτῳ, ἐφάνη ἡμῖν ἀναγκαῖον νὰ τὴν διακρίνωμεν.

Ἐν συντόμῳ, ἐπιθυμῶ νὰ λέγηται φιλοτιμία τὸ αἰσθημα ἐκεῖνο ὅπερ ἀποραίπτον πάντα λόγον προσωπικότητος, ἐπιθυμεῖ καὶ καταγίνεται ἀποκλειστικῶς ἵνα τὰ παραγόμενα ἔργα ὧσιν ὠφέλιμα.

Ἄς ὀνομάζωνται κενοδοξία τὰ αἰσθηματα ἅτινα λαμβάνουσι κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥττον ὑπ' ὄψιν τὴν ὠφελειαν τῶν ἔργων, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἀπωθεῖ πᾶσαν συζήτησιν, ἀλλ' ἅτινα συγχρόνως τὰ μέγιστα φροντίζουν εἰς τῆς δόξης τοῦ πρῶσου.

Ἐπὶ τέλους δὲ ὁ ὑπερτατος βαθμὸς τῆς προσωπικότητος, ἣτις καθ' ὅλα καὶ διὰ πάντα κηρύττεται ἀλάνθαστος, ἣτις λαμβάνει ὡς σύμβολον ἐν παντί, ὅτι ἔχει ἀποκλειστικώτερον, τὸ ὑπερήφανον «Etiam si

omnes, ego non» (ἂν καὶ οἱ πάντες ἐγὼ οὐχί) ἄ; στιγματισθῇ διὰ τῆς λέξεως οἷησις. (Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

A. N.

Πρὸ τίνος ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Ἐστία, ἐβδομαδιαίῳ περιοδικῷ τῶν Ἀθηνῶν ὅτι, ἡ πρὸς ἀνεργίαν τοῦ πεπτωκότος κίονος τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἀπαιτουμένη δαπάνη ὑπελογίσθη ὑπὸ τίνος Γερμανοῦ ἀρχιτέκτονος εἰς δραχμὰς δεκαπεντακισχιλίας καὶ πλέον ἐντεῦθεν παρεκινούντο οἱ ἀναγνώσται αὐτῆς νὰ προσπαθῶσιν νὰ λάβωσι μικράν τινα ἰδέαν περὶ τῆς δαπάνης ἣν ἀπῆτησε ὁ ναὸς οὗτος ὁ ἔχων 120 τοιοῦτους κίονας. Ἄλλ' ἐπειδὴ καθ' ἡμᾶς καὶ οὕτω δὲν εἶνε δυνατόν νὰ φθάσῃ τις οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν εἰς τὰ δαπανηθέντα ποσά, ἐπεχειρήσαμεν τὴν κατωτέρω μετάφρασιν ἐκ τοῦ παρὰ πόδας σημειουμένου συγγράμματος: ἐν αὐτῷ οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Φιλεργῶ» θὰ ἴδωσι πάντα τὰ ὑπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν ἀνεγερθέντα ἄλλα μνημεῖα, καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Πιστεύομεν, ὅτι οἱ ἀναγνώσται ἀναγινώσκοντες τὸ κατωτέρω μετάφρασμα θὰ συλλάβωσιν ὑψηλὴν ἰδέαν περὶ τῶν Πεισιστρατιδῶν καὶ μάλιστα τοῦ πατρὸς Πεισιστράτου, ὅστις δικαίως θεωρεῖται πρόδρομος ὀχιανᾶξιος τοῦ Κίμωνος, Περικλέους καὶ Λυκούργου, καὶ θὰ ἀποβάλωσιν ἐσκωριασμένους τινὰς ἰδέας, ἄς καλῶς τρέφομεν περὶ αὐτῶν πολλοὶ ἐξ ἡμῶν,

ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΙΔΑΙ

ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ ΑΥΤΩΝ.

(Ἐλήφθη ἐκ τῆς Histoire de l'art grec avant Périclès, par Beulé.)

Ὅ,τι διακρίνει τὸν Πεισιστρατον ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του σφετεριστὰς (τυράννους) καὶ

Η ΘΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑ ΕΝ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΕΙ
ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Ἡ Θεία Πρόνοια ἔθηκεν εἰς τὰ μεσημβρινά κλίματα δένδρα ἀενάως πρασινίζοντα, καὶ ἐπρόκεισεν αὐτὰ διὰ φυλλώματος εὐρέως ἵνα προσπατεῦνται ὑπὲρ αὐτὰ τὰ ζῶα ἀπὸ τοῦ καύσωνος· δὲν ἤρκεσθη εἰς ταῦτα, ἀλλ' ἐκάλυψεν ἔτι τὰ ζῶα διὰ βραχυτρίχων δερμάτων, πᾶνυ ἐλαφρῶς ἐνδύσασα αὐτὰ, καὶ πρὸς δροσισμὸν ἔτι αὐτῶν διὰ πτερίδων καὶ κληματίδων. Δὲν διέφυγον δ' αὐτῆς τὸν ὀφθαλμὸν οὐδὲ τοῦ βερρᾶ τῶν ζῶων αἱ ἀνάγκαι· διὸ ἔδωκεν εἰς αὐτὰ ὡς στέγας τὴν ἀειθαλῆ ἐλάτην, τῆς ὁποίας αἱ ὑψηλαὶ καὶ πυκναὶ πυραμίδες παρατρέπουσι τὴν χιόνα ἀπὸ τὰς οἴζας, οἱ δὲ κλάδοι ἔχουσι τόσα βρύα λευκόφαια ὥστε ὁ κορμὸς εἶναι σχεδὸν ἀβρατος· ὡς ὑπόστρωμα δὲ αὐτὰ τὰ βρύα τῆς γῆς, τὰ ὁποία πολλοῦ ἔχουσι παχύτητα ἐνός ποδός, καὶ τὰ ἀπαλὰ ξηρὰ φύλλα πολλῶν δένδρων, τὰ ὁποῖα πίπτουσι ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ χειμῶνος· τέλος ὡς τροφὰς τοὺς καρποὺς αὐτῶν τούτων τῶν δένδρων, οἵτινες τότε εἶναι ἐντελῶς ὄριμοι. Πρὸς δὲ αὕτη προσθέτει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐρυθροὺς κορύμβους, ἴας (πουρβίξ) οἵτινες μακρόθεν λάμποντες διὰ τὴν λευκότητα τῆς χιόνος, προσκαλοῦσι τὰ πτηνὰ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ ἄστυλα ταῦτα· καὶ ἐντεθεὶν συμβαίνει, ὡς τε πολλάκις αἱ πέρδικες, τὰ πτηνὰ τὰ εἰς χιονοσκεπεῖς ἐνδιακτώμενα χώρας, οἱ λαγωοὶ, οἱ σκύουροι νὰ εὐρίσκωσιν ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς αὐτῆς ἐλάτης τὴν κατάλληλον αὐτοῖς κατοικίαν, τροφήν καὶ τὴν ἀναγκαίαν θερμότητα.
(Bernardin de Saint-Pierre.)

ΑΠΟΔΗΜΗΤΙΚΑ ΠΤΗΝΑ.

Τὰ οὕτω καλούμενα πτηνὰ ἔχουσι πάντα ὄρισμένον τὸν χρόνον τῆς ἀποδημίας των, καὶ οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ὑπερβαίνουσιν αὐτόν· ἀλλ' ὁ ὄρισμένος οὗτος χρόνος δὲν εἶναι ὁ

αὐτὸς δι' ἅπαντα τὰ εἶδη, διότι τινὰ μὲν αὐτῶν περιμένουσι τὸν χειμῶνα, τινὰ δὲ τὸ ἔαο, ἄλλα τὸ θέρος καὶ ἄλλα τὸ φθινόπωρον. Ἐν ἐκάστῳ τούτῳ λαῶ ὑπάρχει κινή καθολικὴ ἀστυνομία, ἣτις κανονίζει τὴν ὑπὸ πάντων τῶν ἰδιωτῶν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος· πρὸ τοῦ γενικοῦ διατάγματος οὐδενὶ ἐπέρχεται ἡ ἰδέα τῆς ἀποδημίας· μετὰ τὴν ἐκδοσὶν ὁμοῦ αὐτοῦ οὐδὲν ἐξυκολοῦθεῖ μένον.

Εἶδος τι συμβουλίου ὀρίζει τὴν ἡμέραν, καὶ παρέχει χρόνον τινὰ πρὸς προπαρασκευὴν, μεθ' ὃ πάντα ἀπέρχονται καὶ τῇ ἐπαύριον οὔτε ραθύμους οὔτε λιποτάκτας βλέπεις ἐξ αὐτῶν· τόσον ἀκριβῶς τηρεῖται παρ' αὐτοῖς ἡ πειθαρχία. Πολλοὶ ὡς τοιοῦτον πτηνὸν γινώσκουσι μόνον τὴν χελιδόνα· ἡ πράξις ὁμοῦ βεβαιούται καὶ διὰ πολλὰ ἄλλα εἶδη. Κατὰ συνέπειαν ἐρωτῶ, τίνα ἀγγελίαν ἢ χελιδῶν, ἢ ἄλλο τι πτηνόν, λαμβάνει ἐκ τῶν χωρῶν, εἰς ἃς ἀπέρχεται ἀγγελιδόν, καὶ βεβαιούται ὅτι θὰ εὖρη εὐτόθι τὰ πάντα προπαρασκευασμένα· ἐρωτῶ, διατί αὕτη δὲν προσκολλάται ὡς τὰ ἄλλα πτηνὰ εἰς τὴν χώραν, ἐν ἣ ἀνέθεψε τὴν οἰκογένειάν της, ἡ ὁποία ἔλαβεν ἐν αὐτῇ τόσας ἀφορμὰς ἠδονῶν· ἐρωτῶ ὑπὸ τίνοιο ἐπιθυμίας ἀποδημητικῆς κινουμένη ἡ νέα γενεὰ, ἣτις μόνον τὴν γενέθλιον χώραν γινώσκει, ἀποφασίζει ὁμοφώνως τὴν ἐκ ταύτης μετοικεσίας· ἐρωτῶ, εἰς τίνα γλῶτταν συντάσσεται τὸ διάταγμα τὸ ἀπαγορευθῆναι εἰς τε τοὺς παλαιούς καὶ νέους πολίτας τῆς δημοκρατίας ταύτης τὴν ἐπὶ πλέον διαμονὴν ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὀρισμένης πρὸς ἀποδημίαν ἡμέρας. Τέλος ἐρωτῶ, ἐκ τίνων σημείων οἱ ἄρχοντες αὐτῶν μανθάνουσιν, ὅτι κινδυνεύουσι πάντες, ἂν καταληφθῶσιν ὑπὸ τίνος τραγείας ὥρας τοῦ ἔτους. Τίνα ἀπόκρισιν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας, ἢ τὴν τοῦ προφήτου: « ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας! »

(Rellin).

ΧΑΡΑΛΑΜΗΟΣ ΚΑΡΑΖΕΡΗΣ

φοιτητὴς τῆς Ἰατρικῆς.

ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ

ΦΥΣΙΚΑΙ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ
ΑΝΑΓΚΑΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΕΩΠΟΝΟΝ

ὑπὸ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ.

Περὶ τοῦ Θείου.

Ἐν τῶν σπουδαιωτέρων μεταλλοειδῶν σωμάτων, τὸ θεῖον, ἀπαντᾷται ἀφθόνως ἐν τῇ φύσει, εἴτε εἰς κατάστασιν σχεδὸν καθαρὰν, εἴτε συνηνωμένον μᾶλλον ἢ ἥττον μετ' ἄλλων σωμάτων. Καὶ εἰς σχεδὸν καθαρὰν κατάστασιν εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν ἠφαιστειῶν ὀρέων τῆς Σικελίας καὶ τῆς Νεαπόλεως, ἤτοι τοῦ Βεζουβίου καὶ τῆς Αἴτηνης, εἰς εἰδικὰς θέσεις καλουμένας θεϊώνας. Ἀπαντᾷται δὲ ἀφθόνως καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐν τῇ νήσῳ Μήλῳ καὶ παρὰ τὸν ἰσθμὸν ἄνωθεν τοῦ Καλαμακίου, καὶ ἄλλαχού.

Ἠνωμένον δὲ μετ' ἄλλων σωμάτων τὸ θεῖον εὐρίσκεται κοινώτερον ὡς θειοῦχος μολυβδός, ὅστις ἐν Ἑλλάδι ἀποτελεῖ εἰς Λαυρίον, Ἀντίπαρον, Κάρυστον καὶ ἄλλαχού· πλούσια μεταλλεῖα, μεμιγμένον μετὰ ποσότητος τινὸς ἀργύρου, καὶ γνωστότερον ὑπὸ τὸ ὄνομα γαλνίτου καὶ γαλίνης· ἀπαντᾷται δὲ καὶ ὡς θειοῦχον ἀντιμόνιον, ὡς θειοῦχος σίδηρος, ὡς θεϊκὴ τίταος, καὶ ὡς θεϊκὴ βερραία.

Παρεκτός τῶν μετάλλων, τὸ θεῖον εὐρίσκεται καὶ ἐντὸς πολλῶν φυτῶν οἷα εἰσὶ τὰ κρόμμυα, τὰ σκόροδα, τὸ σίνηπι, ἡ κράμβη, καὶ πάντα τὰ τούτων συγγενῆ Σταυρανθῆ ἀπαντᾷται δὲ εἰς κατάστασιν ὑδροθειωμένου ἀερίου ἐντὸς

τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων τῆς Κυλλήνης καὶ τῆς Ὑπάτης, καὶ εἶναι συστατικὸν τῆς σήψεως διαφόρων σωμάτων ζωικῶν τε καὶ φυτικῶν.

Εἶναι δὲ τὸ θεῖον σῶμα στερεὸν καὶ εὐθρυπτον, εὐκόλως διὰ τοῦ κοπανίσματος μεταβαλλόμενον εἰς κόνιν. Εἶναι κακὸς ἀγωγὸς τῆς θερμότητος, δὲν ἔχει ἰδιάζουσαν γεῦσιν καὶ ὀσμὴν, ἐκτός ὅταν διὰ προστριβῆς θερμανθῇ, ὅτε ἀναδίδει ἰδίαν τινὰ καὶ βαρυτάτην ὀσμὴν. Φλέγεται δ' εὐκόλως εἰς τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα μετὰ φλογὸς κυανῆς, διαχέον δριμυτάτην καὶ ἀφόρητον ὀσμὴν, διότι ἐνοῦται ἐν τῇ καύσει ταύτῃ μετὰ τοῦ ὀξυγόνου τῆς ἀτμοσφαιρας σχηματίζον θεϊώδες ὀξύ.

Τὸ θεῖον εἶναι ἀδιάλυτον εἰς τὸ ὕδωρ, ἀλλ' ἐνοῦται εὐκόλως μετὰ πολλῶν μετάλλων καὶ μεταλλοειδῶν σωμάτων, θερμαινόμενον τήκεται ὡς ὁ κηρός καὶ μεταβάλλεται εἰς ὑγρὸν κίτρινον καὶ διαφανές, τὸ ὁποῖον ὅταν θερμανθῇ εἰς ἀνώτατον βαθμὸν θερμότητος βράζει, καὶ μεταβάλλεται εἰς ἀτμόν· ὅταν δὲ μετὰ τὴν τῆξιν ταύτην ψυχρανθῇ, κρυσταλλοῦται.

Τὸ συλλεγόμενον θεῖον ἐκ τῶν παρὰ τὰ ἠφαιστεια θεϊῶνων εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, συνηνωμένον μετὰ διαφόρων ἄλλων ξένων σωμάτων, διὰ τῆς τήξεως δὲ ἀποχωρίζεται ἐκ τούτων. Ἀλλὰ, καὶ τούτου γενομένου, πάλιν τὸ θεῖον περιέχει μέρη τινὰ γαιωδῶν εὐσιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐὰν δὲν ἀποχωρισθῇ λέγεται θεῖον ἀκάθαρτον. Καθαρίζεται δὲ τὸ θεῖον μεταβαλλόμενον εἰς ἀτμοὺς ἐντὸς θερμοτάτων θαλάμων, πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν κατεσκευασμένων. Οἱ ἀτμοὶ οὗτοι βαθμῆδόν ψυχραίνόμενοι ἐπικαθίζονται ἐν εἰδει νιφάδων εἰς τοὺς τοίχους τῶν θαλάμων, καὶ συλλεγόμενοι πω-

λοῦνται εἰς τὰς διαφόρους ἀγοράς, ὑπὸ τὸ ὄνομα ἄνθος θεῖου· ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν κατάστασιν περιέχει πολλὰ ξένα στοιχεία· διὸ καὶ ὑποβάλλεται εἰς δευτέραν κάθαρσιν παρὰ τῶν ἐχόντων ἀνάγκην νὰ λάβωσι τοῦτο εἰς καθαρωτάτην κατάστασιν·

Τὸ θεῖον συνδυαζόμενον καὶ ἐνούμενον κατὰ διαφόρους βαθμοὺς μετὰ τοῦ ὀξυγόνου σχηματίζει ἐπὶ σύνθετα σώματα, ἢ ὀξεα, ἐκ τούτων δὲ τῶν ὀξέων τὸ σπουδαιότερον πάντων εἶναι τὸ κοινῶς λεγόμενον σπέρτον τοῦ βιτριολίου, ἐπιστημονικῶς δὲ θεϊκὸν ὀξύ, παραγόμενον ἐξ ἑνὸς μέρους θεῖου καὶ τριῶν μερῶν ὀξυγόνου. Τοῦτο τὸ θεϊκὸν ὀξύ εἶναι μεγάλως χρήσιμον, καὶ αἱ ἐνώσεις αὐτοῦ μετὰ διαφόρων ἄλλων ἀπλῶν σωμάτων, ἢ βάσεων, σχηματίζουν διάφορα ἄλατα, διὰ τὰ ὁποῖα καὶ αἱ τέχναι καὶ ἡ βιομηχανία καὶ ἡ γεωργία μεγάλως ἐνδιαφέρονται.

Τὴν γεωργίαν μάλιστα συντρέχουσι ἰδίως πρὸ πάσης ἄλλης ἐνώσεως ταῦτα· ἡ θεϊκὴ πότασσα, ἡ θεϊκὴ σόδα, ἡ θεϊκὴ ἀμμωνία καὶ ὁ θεϊκὸς σίδηρος, δοκιμασθέντα ὡς χημικὰ λιπάσματα εἰς τὴν καλλιέργειαν διοφόρων φυτῶν, καὶ ἀποδειχθέντα ὡφελιμώτατα, ἰδίως εἰς τὸν σχηματισμὸν λειμώνων τεχνητῶν, τὴν καλλιέργειαν τῶν γεωμήλων, τῶν ὀσπρίων, τῶν σιτηρῶν κτλ.

Τὸ θεῖον, οὐ μόνον χρησιμεύει ὡς φάρμακον διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ πάσχοντα ζῶα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ πάσχοντα φυτά. Τὸ θεῖον διέσωσε τοὺς ἀμπελωνάς μας ἀπὸ τὴν μάστιγα τοῦ Τυρκερικανοῦ οἰδηματίου. Δι' αὐτοῦ κατεστράφη ὁ μικροσκοπικὸς ἐκείνος μύκης· καὶ ἐσώθησαν οἱ διὰ τσοῦτων ἑκατομμυρίων καὶ ἰδρώτων σχηματισθέντες σταφιδάμπελλοι τῆς Ἑλ-

λάδος. Τὸ θεῖον, ἐπίσης, εἶναι ὁ καταστροφὴς πολλῶν βλαπτικῶν ἐντόμων. Μέχρις ἐσχάτων ἐβασανίζετο ἡ ἀνθρωπότης ὑπὸ τῆς φωριάσεως, τὴν ὁποίαν ἐθεώρει ἡ παλαιὰ ἱατρικὴ ὡς συνέπειαν τῆς διασφορᾶς τοῦ αἵματος, ἀλλ' ἀφ' οὔτου ἐγνώσθη ὅτι ἡ ἀφόρητος καὶ μεταδοτικὴ αὕτη νόσος προέρχεται ἐκ τινος μικροῦ ἀκάρεως, ἀπαλλάττεται πᾶς τις σήμερον ἐξ αὐτῆς δι' ὀλίγων θειωδῶν λουτρῶν.

Τέλος πάντων, ἀναγνώσά μου, τὸ θεῖον εἶναι μία ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων καὶ καινοτάτων ὑλῶν, αἵτινες διὰ τῆς μίξεως αὐτῶν ὥλισαν τὴν χεῖρα τοῦ ἀνθρώπου διὰ φοβεροῦ κερανοῦ, μεταβαλόντος τὸ ἀσθενὲς αὐτὸ πλάσμα εἰς ὑψιβρεμέτην Δία τοῦ ἀρχαίου Ὀλύμπου· ἀφ' οὔτου ἠνώθησαν τὸ νίτρον καὶ ὁ ἀνθραξ μετ' αὐτοῦ πρὸς κατασκευὴν τῆς πυρίτιδος, ἡ ἀτομικὴ ἀνδρεία καὶ ὁ προσωπικὸς ἥρωισμός ἐξέπεσαν, οἱ δὲ ὀμηρικοὶ ἥρωες, καὶ οἱ εὐγενεῖς ἱππῶται τοῦ μεσαιῶνος πίπτουσι θύματα τῶν θερσιῶν καὶ τῶν νάνων. Διὰ τῆς πυρίτιδος ὁ πόλεμος κατέστη ἀπλοῦς ὑπολογισμός, μετεβλήθησαν τὰ ἦθη, ἡλλοιώθη ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς, καὶ διετρηθήθησαν ὡς μάζα τυροῦ αἱ Ἄλπεις.

Περὶ τοῦ χλωρίου.

Τὸ χλωρίον, κληθὲν οὕτω ἀπὸ τοῦ χλωροῦ αὐτοῦ χρώματος, εἶναι σῶμα μεταλλοειδὲς καὶ ἀέριον. Διακρίνεται δὲ πάντων τῶν εἰς ἀερίωδην κατάστασιν ἀπλῶν σωμάτων, τοῦτέστι τοῦ ὑδρογόνου, τοῦ ὀξυγόνου καὶ τοῦ ἄζωτου ἐκ τῆς πνιγρᾶς αὐτοῦ ὁσμῆς, ἧτις ὅταν εἰσδύσῃ εἰς τὰ ἀναπνευστικὰ ὄργανα ἐπιφέρει ἀμέσως βῆχα, ἐρεθισμὸν, φλεγμονὴν καὶ αἰμοπτύσεις.

Τὸ ἀέριον τοῦτο, ὅταν τεθῆ ὑπὸ πίεσιν τετραπλάσιαν τῆς ἀτμοσφαιρικῆς, μεταβάλλεται εἰς ὑγρὸν μελανοκίτρινον· ὅταν δὲ ἐκλείψῃ ἡ πίεσις αὕτη, ἀναλαμβάνει πάλιν τὴν πρῶτην αὐτοῦ ἀερίωδην μορφήν. Τὸ χλωρίον διακλύεται ἐν τῷ ὕδατι καὶ σχηματίζει χλωροῦχον ὕδωρ, χρήσιμον εἰς διάφορα φαρμακευτικὰ παρασκευάσματα· εἶναι βρῦότερον τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος· δὲν ἔχει ἐπ' αὐτοῦ ἐπήρειαν οὐδὲ τὸ μεγαλύτερον τεχνητὸν ψυχρὸς· δὲν ἀναφλέγεται οὐδόλως, διότι δὲν καίεται αὐτὸ, ἀλλὰ καίονται ἐν αὐτῷ τὰ καύσιμα σώματα. Τὸ χλωρίον ἐνοῦται μετὰ τῶν ἄλλων σωμάτων εὐκόλως, καὶ διὰ τοῦτο οὐδαμῶς ἀπηντήθη καθαρὸν καὶ ἐλεύθερον, πρὸ πάντων δὲ ἐνοῦται διὰ μείζονος ροπῆς μετὰ τοῦ ὑδρογόνου, καὶ ἀκόμη ὅταν τοῦτο ἀποτελῆ μέρος συνθέτων σωμάτων.

Πρὸς πάντα ταῦτα τὰ γνωρίσματα, ὅτι ἔτι μᾶλλον χαρακτηρίζει τὸ χλωρίον, καὶ τὴν πρὸς τὸ ὑδρογόνον ἐνωτικὴν δυνάμιν του, εἶναι ἡ ἰδιότης τοῦ νὰ καταστρέφῃ πάντα τὰ ὀργανικὰ σώματα, καὶ πάντα τὰ χρώματα μέχρι τῆς γραφικῆς μελάνης· διὸ καὶ πᾶς διὰ κοινῆς μελάνης γεγραμμένος χάρις καθίσταται ἐνεργεῖα τοῦ χλωρίου λευκός, ἐν ᾧ ὁ διὰ τῆς Σινικῆς μελάνης γεγραμμένος, ἧτις κατασκευάζεται ἐξ ἀνθρακούχων οὐσιῶν, μένει ἀπρόσβλητος, διότι τὸ χλωρίον δὲν ἐρχεται εἰς ἄμεσον σχέσιν μετ' αὐτῶν. Ἡ δὲ ἰδιότης αὕτη, ἣν ἔχει τὸ χλωρίον, τοῦ νὰ καταστρέφῃ τὰ χρώματα, ἔλαβε διαφόρους ἐφαρμογὰς εἰς τὴν βιομηχανίαν, μία τῶν ὁποίων, καὶ ἴσως ἡ σημαντικωτέρα, εἶναι ἡ λεύκανσις τῶν καναβίνων, λινῶν, καὶ βαμβακίνων ὑφασμάτων, χάριν τῆς ὁποίας πρῶτον ἕκαστον ὑφαντήριον ἐχρηιάζετο λειμώννας ἐκτάσεως μεγάλης, ἐφ' ᾧ ἐν ἐπὶ πέντε καὶ ἐξ ἑβδομάδας ἔπρεπε νὰ ἀπλωθῶσι πρὸς λεύκανσιν τὰ παρ' αὐτοῦ κατασκευαζόμενα ὑφάσματα. Σήμερον δὲ διὰ χλωροῦχου τινὸς οὐσίας, οἷον διὰ χλωροῦχοῦ τιτανίου, ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου γίνεται ἡ λεύκανσις αὕτη, αἱ δὲ ἐκτάσεις ἐκεῖναι τῶν γαιῶν, αἵτινες εἶχον ἀφαιρεθῆ παρὰ τῆς γεωργίας διὰ τὴν λεύκανσιν τῶν ὑφασμάτων, σήμερον, χά-

ρις εἰς τὸ χλωρίον, καλλιεργοῦνται καὶ παράγουσι προϊόντα.

Ἐνεκα δὲ τῆς ἰσχυρᾶς ροπῆς τοῦ χλωρίου πρὸς τὸ ὑδρογόνου, καὶ τῆς καταστροφῆς ἣν ἐπιφέρει εἰς τὰς ὀργανικὰς οὐσίας, καταστρέφει καὶ τὰ ἐκ τούτων προκύπτοντα μιάσματα. Τὸ βρωμερὸν ὑδροθειωμένον ἀέριον, τὸ ὁποῖον πλεονάζει εἰς πᾶσαν σχεδὸν ὀργανικὴν σφῆιν, καὶ ἰδίως ἐν τοῖς ἀποπάτοις τῶν οἰκιῶν, ἀποσυντίθεται διὰ τοῦ χλωρίου· διότι τὸ ὑδρογόνου τοῦ ὑδροθειωμένου τούτου ἀερίου ἐνοῦται μετὰ τοῦ χλωρίου, πρὸς παραγωγὴν ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος, τὸ δὲ ἄστυμον θεῖον ἀποχωρίζεται.

Οἱ χημικοὶ ἐξάγουσι τὸ χλωρίον διὰ τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ χλωροῦχου νατρίου, ὅπερ εἶναι τὸ κοινὸν μαγειρικὸν ἄλας. Ἡ ἐνωσις τοῦ χλωρίου μετὰ τοῦ ὑδρογόνου σχηματίζει τὸ ὑδροχλωρικὸν ὀξύ, τὸ τοσοῦτον χρήσιμον εἰς τὰ χημεία πρὸς διάλυσιν τῶν περισσοτέρων μετάλλων, καὶ πρὸς κατασκευὴν τοῦ λεγομένου βασιλικοῦ ὕδατος, ὅπερ συντίθεται ἐξ ἑνὸς μέρους νιτρικοῦ ὀξέος καὶ ἐκ τριῶν μερῶν ὑδροχλωρικοῦ, καὶ ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ διαλύῃ πάντα τὰ εὐγενῆ μέταλλα, οἷον τὴν χρυσόν, τὸν λευκὸν χρυσόν (πλατίνην) καὶ τὸν ἄργυρον, σώματα τὰ ὁποῖα τὸ ὀξυγόνον ἀφίνει ὅλως ἀπρόσβλητα.

Ἡ δὲ ἐνωσις τοῦ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος μετὰ τῆς ἀμμωνίας σχηματίζει ὑδροχλωρικὴν ἀμμωνίαν, τὴν καλουμένην καὶ ἀμμωνιακὸν ἄλας, κοινῶς δὲ νισαντήρι, ἧτις εἶναι ἐν ἐκ τῶν λίαν προσωπιδοφόρων χημικῶν λιπασμάτων διὰ τε τὰ σιτηρὰ καὶ τοὺς λειμώννας, καὶ περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν εἶπει τὰ δέοντα ὅταν πραγματευθῶμεν περὶ τῆς ὠρελείας τῶν τεχνητῶν λιπασμάτων.

Τὸ χλωρίον ἐνούμενον μετὰ τοῦ ὀξυγόνου κατὰ διαφόρους ἀναλογίας σχηματίζει πέντε ὀξεα. Ἐκ τούτων δὲ τὸ χλωρικὸν ὀξύ, τὸ προκύπτον ἐκ τῆς ἐνώσεως ἑνὸς μέρους χλωρίου καὶ πέντε ὀξυγόνου, εἶναι τὸ σπουδαιότερον, διότι ἐνούμενον μετὰ διαφόρων βάσεων σχηματίζει τὰ λεγόμενα χλωρικά ἄλατα.

Ο ΦΙΛΑΡΓΓΟΣ

Πολλοί συγχέουσι τὸν φιλάργυρον μετὰ τοῦ οἰκονόμου καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἔχουσιν ἄδικον. Ναι, μὲν ἡ φυλαργυρία καὶ ἡ οἰκονομία εἰσι συγγενῆ (δὲν ἀνούμεθα τοῦτο) ἀλλὰ διαφέρουσιν οὐσιωδῶς. Ἡ φυλαργυρία εἶναι ἐλάττωμα καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἐνῶ ἡ οἰκονομία εἶναι προτέρημα ἀναμφισβήτητον. Εἶδετέ ποτε φιλάργυρον ἐλεήμονα; Οὐχί, διότι ὁ φιλάργυρος οὐδέποτε συγκατανεύει νὰ στερηθῇ ἕνεκα ἐλεημοσύνης ἔστω καὶ τοῦ μυριοστημορίου τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ, ἐνῶ ὁ οἰκονόμος (ἐκτὸς ἐξαιρέσεων) ἐλεεῖ ἐκ τῶν περισσευμάτων τῆς ἐργασίας του, ἅτινα οἰκονομεῖ ἀντὶ νὰ τὰ ἀσωτεύῃ. Εἶδετέ ποτε φιλάργυρον ἂν καὶ πλούσιον ὄντα, φαινόμενον ἐν τούτοις ἐν τῷ κόσμῳ πλούσιον; Οὐχί, διότι τὸν κολοσσαῖον αὐτοῦ θησαυρὸν δὲν εἶδεν οὐδεὶς ἐκτὸς αὐτοῦ, τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς σκοτίας! Ὁ Θεὸς σιγᾷ, οἱ ἄψυχοὶ καὶ κήρυκοι τοῦχοι τοῦ ὑπογείου ἢ τοῦ κιβωτίου (ἐνθα ἔχει κεκλεισμένον τὸν θησαυρὸν του) μένουσιν ἄφωνοι, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν ἀποκαλύπτει τὸν θησαυρὸν του ἀπέναντι οὐδεμιᾶς ἀνθρωπίνης δυνάμεως, ἔστω καὶ θνήσκων, διότι τὰ χρήματά εἰσιν αὐτῷ πολυτιμότερα τῆς ἰδίας ζωῆς. Ὁ οἰκονόμος ἀπειναντίας δύναται νὰ ἦ πλούσιος ἄνευ ἀσωτείας ματαίας καὶ ἐπιδεικτικῆς. Ὑπάρχουσι τσαῦτα παραδείγματα φιλαργύρων ἀπιθανόντων κακῆ κακῶς ἕνεκα τῆς φυλαργυρίας των μόνης. Καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς φέγει δεινῶς τὴν φυλαργυρίαν ἐν τῇ παραβολῇ αὐτοῦ τοῦ φιλαργύρου· Ἄφρων! ἄφρων! ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀφαιροῦσιν ἀπὸ σοῦ! ἃ δὲ ἠτοίμασας τί νῦν ἔσται;»

Ὁ φιλάργυρος εἶναι ἀπάνθρωπος, σκληρὸς προκειμένου περὶ ἐλεημοσύνης, δύναται νὰ ἐξουτελισθῇ ἀγενῶς ὅπως μὴ δώσῃ ὀβολὸν εἰς τινα, καὶ, προκειμένου περὶ δόσεως

χρημάτων εἶναι θηρίον! Καὶ ἐὰν δὲν ἔχη ἐκ φύσεως τὰς ὀλεθρίας ταύτας ὁρμὰς τῆς κακίας, διὰ τῆς φυλαργυρίας τὰς ἀποκτᾷ. Διὰ τῆς οἰκονομίας καταπολεμεῖται ἡ φρικώδης πενία, ἡ ἀσωτεία, καὶ ὁ οἰκονόμος διὰ τῆς οἰκονομίας καθίσταται εὐτυχὴς καταπολεμῶν οὕτω τὸ φάσμα τῆς πτωχείας ἀπειλοῦν νὰ ἐμφανισθῇ ἕνεκα τῆς ἀσωτείας εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου του. Ἡ φυλαργυρία ἀπ' ἐναντίας εἶναι τιμωρία, τιμωρία φρικώδης καὶ τρομερὰ ἢ ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἀνθρώπον ὁ μόνος τιμωρὸς τῶν ἀνθρωπίνων ἀμαρτημάτων διὰ χειρὸς τοῦ ἰδίου φιλαργύρου. Εἶναι τιμωρία, διότι ὁ φιλάργυρος ζῆ εἰς πενιχρὰ, κήρυρα, καὶ κατερρωμένα δωμάτια ἐνῶ δέκα ἰσως λαμπρὰς οἰκίας, δέκα ὡς ἔγγιστα, ἔχει ἐνοικιασμένας εἰς ἄλλους! Ἀγοράζει τὰς πλέον σισηπότης ὁπώρας, τὰ πλέον σκοληκιδόρωτα λαχανικά, τὸ ἥδη ὄξον καὶ νοσηρὸν κρέας, διὰ νὰ ἐξοδεύσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον καὶ πολλακίς στερεῖ αὐτὸν καὶ τούτων, τρώγων ξηρὸν ἄρτον, Κύριος οἶδε τί νῦν τρόπον προμηθευθήσεται, καὶ κατόπιν ὀπάσων στεναγμῶν! Ἐφευρίσκει πάντα τρόπον ὅπως ὅσον τὸ δυνατὸν σμικρῶν τὰ ἐξοδα τῆς τροφῆς καὶ τῆς ζωῆς του· οὐχί λοιπὸν μόνον ἡ πενία ἀλλὰ καὶ ἡ φυλαργυρία τὴν ἔχει κατ' ἐργασίαν. Καὶ ἐστὶν ἡ ἀφόρητος σκληροραγία ἢ ἐπιβάλλει τῷ σώματι του, ἡ κακὴ τροφή, καὶ ὅλα τὰ ἐπακόλουθα τῆς πενίας εἰς ἡν οἰκαιοθελῶς ὑποβάλλεται, ἐπιφέρουσιν αὐτῷ τὴν ἀσθένειαν, ὁ φιλάργυρος δοκιμάζει τὰ πάνδενα! Εἶναι φρικῶδες νὰ βλέπῃ τις τὸν ἄνδρα τοῦτον κατατρυγόμενον ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ, κατεσκληνότεν, ὠγρὸν, μὲ τὰ χεῖλη ἄγροα καὶ ξηρὰ ὑπὸ τῆς ἀσθετείας, συστρεφόμενον ἐπὶ ἀγυροστρώματος ὡς τὸν ἔσχατον τῶν πτωγῶν, καὶ ἐν τούτοις μὴ θέλοντα νὰ προσκαλέσῃ ἱατρὸν διότι . . . θὰ πληρώσῃ! Ὡ! ὁ φιλάργυρος τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ Παντοδυνάμου, καὶ τιμωρεῖται διὰ τιμωρίας παραδόξου, βραδείας, καὶ τρομερῆς! Ἀπασα ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἦν τυραννία! Ὁ φιλάργυρος ἀγαπᾷ τὰ χρήματα ὑπὲρ τὴν ζωὴν του· ἐὰν ἠδύνατο νὰ ζῆσθαι

ἄνευ τροφῆς, ἐνδυμάτων, ἢ οἰκίας, θὰ τὸ ἐπραττε κἂν ἐτι ἐπέπρωτο νὰ ἦ ἀσθενὴς καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον. Ὑπῆρξε φιλάργυρος ὅστις ψυχροραγῶν εἶπε· «δὲν λυποῦμαι ἄλλο, εἰμὴ τὰ ἐξοδα τῆς ταφῆς μου.» Ἄλλ' ὦ ἄφρων ἄνερ! Σὺ νεκροῦσαι, τὰ χρήματα ταῦτα, ἅτινα ἐσώρευσας διὰ πανταίων κακουχιῶν καὶ στερήσεών σου φεύγουσιν ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ ἐτι, ἐτι λυπεῖσαι διὰ τινὰ ἐξοδα τῆς ταφῆς σου!

Εἰς τοῦ φιλαργύρου τὰ σπλάηνην ἀδύνατον νὰ ἐνοικῇ φιλανθρωπία, ἐνῶ ὁ οἰκονόμος (κατὰ τὸ πλεῖστον) ἦν φιλάνθρωπος. Ἰσως μὲ ἐρωτήσητε διατί ὁ φιλάργυρος δὲν δύναται νὰ ἦ φιλάνθρωπος; Ἴδου διατί· διότι ἡ φυλαργυρία τὸν καθιστᾷ μισάνθρωπον, ἀνοικτεῖρμονα, σκληρὸν! Δὲν ἐλεεῖ, διότι θὰ ἐξοδεύσῃ χρήματα. Οὔτε συμβουθεῖ, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Εἶδον ἰδίους ὄμμασιν ἐν σκληρότητος καὶ ἀπάνθρωπιος παραδείγμα φιλαργύρου.

Ἦτο νύξ· ὁ ἀνεμὸς μανιωδῶς ἐσύριζεν ἢ βροχὴ κατέπιπτε ραγδαίαν καὶ ὁ ἕτερος ἐκτύπα τὰ παράθυρα τοῦ κοιτωνός μου. Αἴφνης κλαυθμηρισμὸς ἀκούεται καὶ ἔγει εἰς τὰς ἀκοάς μου ἐν μέσῳ τῆς βοῆς τοῦ ἀνέμου. Ἠγέρθη, ἠνέμωσα τὸ παράθυρον καὶ εἶδον εἰς τὴν θύραν τοῦ γείτονός μου (γνωστοῦ ἐπὶ φυλαργυρία) κρημαμένον· ζευκὸν τι ἀντικειμένον. Ἦτο ἐν ἔκθετον βρέφος κλαυθμηρίζον γοερῶς.

Ὁ φιλάργυρος κατ' ἀρχὰς ἐπρωτοποίησεν τὸν κωφὸν (ὡς λέγομεν), ἀλλ' εἶτα βλέπων ὅτι αἱ κραυγαὶ τοῦ βρέφους ἐμελλαν νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν γειτόνων, ἠνέμωξε τὴν θύραν καὶ ἐπαρτήρησε τὸ δυστυχὲς ἔκθετον. Καὶ τότε ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἠδυνήθη νὰ μὴ συγκινηθῇ πρὸς τῆς θέας τοῦ ταλαιπώρου ἐκεῖνου μικροῦ καὶ ἐγκαταλειμμένου πλάσματος, καὶ ἔσχε τὴν δύναμιν νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπελπιστικὰς αὐτοῦ κραυγὰς μὲ ὄμμα στεγνὸν καὶ ἀπαθείς! Καὶ ὦ φίλοι! Αὐτὸς, ὁ ἄτεκνος, ὅστις ἠδύνατο νὰ τὸ υἱοθετήσῃ, αὐτὸς, ὅστις ἐκαλεῖτο ἀνθρώπος, αὐτὸς, ὅστις εἶχε καρδίαν πάλλουςαν, ἀπέβαλλε θηριωδῶς καὶ ἀπάνθρωπος τὸ ριφθὲν

αὐτῷ τέκνον, μόνον καὶ μόνον διότι ἐμελλε νὰ πληρώσῃ τὰ πρὸς διατροφήν του!

Ὡ! ὁ φιλάργυρος δὲν εἶναι ἄνθρωπος, δὲν εἶναι ἀμικτωλὸς, οὔτε κακοῦργος (διότι ὁ κακοῦργος κατὰ τινὰς στιγμὰς τοῦ βίου του δεικνύει εὐγενῆ καρδίαν), ἀλλὰ εἶναι . . . θηρίον!!!

Ἐργαφρον ἐν Κ]πόλει τῇ 26 Μαρτίου 1878.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΜΑΚΡΙΑΝΗΣ.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΑΘΗΣ.

Ἐν σκιᾷ τινι καθήμενος ἡμέραν τινα ὁ Κλεάνθης ἐψάλλε τὴν σοφίαν, τοὺς ζῶντας ἀριθμοὺς, τὴν αἰετοῦ σταθερὰν ἐνότητα, τοὺς κινουμένους κόσμους, τὸν ἐξασπράττοντα ὑπὸ τὸ νέφος κεραυνῶν, καὶ ὑψηλότερον τούτου, ἐν γαλήνῃ τὸν Δία θριαμβεύοντα ἐν τῷ ἀπέριφῳ αὐτοῦ.

Διαβάτης ἤκουεν αὐτὸν, κεκρυμμένος ἐν τῷ φυλῶματι, καὶ παρετήρει μετὰ θαυμασμοῦ τὸν ὑψηλὸν τούτον ποιητὴν πενιχρῶς ἐνδεδυμένον.

Ἐξέρχεται ἀπὸ τῆς κούπτης του, παρουσιάζεται εἰς τὸν σοφὸν καὶ εἰς τοὺς κεκοινωνημένους πόδας του καταθέτει ἕνα θησαυρὸν.

— Δός μοι, λέγει πρὸς αὐτὸν, τὸν ὕμνον σου, καὶ λαβε τὸν χρυσὸν τούτον.

— Πῶς ὀνομάζουσαι; ἐρωτᾷ ὁ Κλεάνθης. Θέλεις νὰ πληρώσῃ τὸν ὕμνον μου, εἶται λοιπὸν ὁ Ζεὺς;

— Οὐχί· εἰμὶ φίλος τῆς σοφῆς μουσῆς, εἶναι πλούσιος καὶ πάντοτε ἠγάπησα τὰς γνώσεις.

— Καλὰ λοιπὸν! φύλαξον τὸν χρυσὸν σου· ἐγὼ διὰ τὸν Δία ψάλλω, καὶ σὺ δύνασαι νὰ μοῦ ἀκούης. Ὁ οὐρανὸς ὑπὸ τοὺς κλάδους τούτους οὐδέποτε πληροῖ τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν!

— Ἄλλ' ἂν ὁ Ζεὺς σὲ παραδίδῃ εἰς τὴν πτωχίαν;

— Ὁ! τὴν ὑπερνηκίω. Ἐργάζομαι διὰ νὰ ζῶ.

— Ἄφες με λοιπὸν νὰ πληρώσω τὴν ἐνδοξὸν ἐργασίαν σου.

— Τὸ ὑμεῖν τοὺς θεοὺς δὲν εἶναι ἐργασία, καὶ δὲν θὰ δεχθῶ μήτε τιμὴν μήτε ἀνταμοιβὴν διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον ὕμνον ὅστις σοὶ φαίνεται τόσον ὠραῖος· μόνον, ἐπειδὴ ἔχεις ἀνάγκην ἐνὸς ὕδατοκομιστοῦ, δύνασαι νὰ προτιμήσῃς ἐμέ.

Ἐμῆθος δηλοῖ ὅτι, ἡ εὐφυΐα, ἡ ἐπιστήμη, τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς, ἡ ἀνεξαρτησία τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος, οὐδόλως ἀγοράζονται, ἀλλὰ κόποις κτῶνται. Ὁλόκληρος ὁ πλοῦτος τοῦ κόσμου δὲν δύναται νὰ ποιήσῃ ἓνα στίχον τοῦ Ὁμήρου. « Ἡ χάρις οὐ πιπράσκειται »

ΝΕΡΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ.

Ἐμίλει, ἔλεγεν ὁ Νέρων, φοβήθητι τὴν ὀργὴν μου.

— Δὲν φοβοῦμαι εἰμὴ τοὺς θεοὺς, καὶ ἔχω δικαίωμα νὰ σιωπῶ.

— Σὲ στέλλω εἰς τὰ δεσμωτήρια.

— Ἄλλ' ἐλεύθερος ἐναντίον τῶν ἀλύσειν σου θὰ ἦμαι ἐν τῷ Οὐρανῷ, ὡς περ σὺ ἐν τῷ ἄδῃ.

— Θὰ σὲ κάμω νὰ ὑποφέρῃς.

— Τὸ νὰ ὑποφέρῃ τις δὲν εἶναι ἀμάρτημα. Σὺ μὲν θὰ ἦσαι ὁ δήμιος, ἐγὼ δὲ τὸ θῦμα.

— Θὰ σὲ στείλω νὰ τήκησαι εἰς τὴν ἐξορίαν!

— Καὶ εἰς ποῖον μέρος; θὰ δυνήθῃς νὰ μ' ἐξορίσῃς, ὥστε νὰ ἦμαι μακρὰν τῶν θεῶν;

— Εἶμαι ὁ βασιλεὺς σου!

— Βασιλεὺς μου εἶναι ἡ δικαιοσύνη, καὶ πάντοτε ἡ ἐξουσία σου ἐν τῇ ἐκείνης περιορίζεται.

— Θὰ διατάξω νὰ σὲ θανατώσωσιν!

— Μεγάλην χάριν θὰ μοὶ κάμεις· διὰ τοῦτο ἐγεννήθην.

Ἐμῆθος δηλοῖ ὅτι, ὀφείλομεν νὰ ἀνυψώμεν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς συνειδήσεως ἡμῶν

ὑπεράνω πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιχειρῶν καὶ πάντων τῶν φόβων, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβῇ ἡμῖν χειρόν τι τοῦ θανάτου· ἀλλὰ δὲν ἔχομεν νὰ φοβώμεθα αὐτὸν, ἐπειδὴ εἶναι πρᾶγμα φυσικὸν καὶ ἀναγκαῖον, ἐξ οὗ ἀπαλλάσσονται ἡ ἀνεξαρτησία καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ πνεύματος, ὅταν τοῦτο ἀμετακλήτως προσκολλᾶται εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ εἰς τὴν δικαιοσύνην αἱ ὁποῖαι εἶναι αἰώνιοι.

Αἱ ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΔΡΑΠΕΤΕΥΣΕΙΣ.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ τοῦ

ΦΡΙΔΕΡΙΚΟΥ ΒΕΡΝΑΡΔΟΥ

ὑπὸ

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΚΟΜΝΗΝΟΥ.

(Συνέχεια, ἴδε Τεῦχος IB'. Σελ. 562).

ΜΑΡΙΑ ΣΤΥΑΡΤΗ.

1568.

Ὅτε οἱ σύμμαχοι Σκῶττοι λόρδοι, πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ Μαρία Στυάρτη παρεδόθη αἰχμάλωτος μετὰ τὴν ἐν Καρβαρίχιλ ἦτταν τῆς ἀπεφάσισαν νὰ καθιέρωσιν αὐτὴν καὶ νὰ ἐκθρονίσωσι, κατέκλεισαν αὐτὴν ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Λόχλεβεν, κειμένω ἐπὶ τινος νήσου ἐντὸς λίμνης τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος. Βξέλεξαν τὸ φρούριον τοῦτο ὄχι μόνον ἕνεκα τῆς θέσεώς του, ἀλλὰ πρὸ πάντων διότι ἡ βασιλικὴ αἰχμάλωτος ἐμελλε νὰ διαμένῃ ἐν αὐτῷ ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν τοῦ προσώπου, ὅπερ πλεῖστον αὐτὴν ἀπεστρέφετο, τῆς Μαργαρίτης Αἰρσχύνου, τῆς μητρὸς τοῦ Οὐίλιαμ Δουγλᾶς, ὅστις κατεῖχε τὸ φρούριον. Ἡ γυνὴ αὕτη ἔσχεν ὑπὸ Ἰακώβου τοῦ Ε'. υἱὸν τὸν ὁποῖον ἐπέμενε νὰ θεωρῇ ὡς κληρονόμον νόμιμον τοῦ στέμματος τῆς Σκωτίας, καὶ τὸν

ὁποῖον ἡ Μαρία Στυάρτη ἀπεστέρησε τοῦ ἀξιώματος, ὅπερ τῷ ὀφείλετο. Εἰς τὴν ἀγανάκτησιν διὰ τὴν πληρωθεῖσαν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν ἀπατηθεῖσαν φιλοδοξίαν τῆς προσέθετεν ἐν αὐτῇ τὸν ζῆλον εὐσεβείας μισαλλοθήσκου. Ἦτο ἐνθερμος πρεσβυτεριανῆ, ὃ δὲ χαρακτὴρ αὐτῆς, αἱ δοξασίαι τῆς, ἡ συγγένειά τῆς, ἡ μνησικακία τῆς ἀποκαθίστων αὐτὴν φύλακα ἀδυσώπητον τῆς δυστυχούς βασιλίσσης.

Ἀφ' οὗ διὰ τῆς βίας ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τοῦ στέμματος ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἡ Μαρία Στυάρτη ὑπεβλήθη εἰς ἐπιτήρησιν ἀκόμη αὐστηροτέραν, διὰ νὰ μὴ ἀποτανηθῇ εἰς τοὺς ξένους ἡγεμόνας καὶ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν αὐτῶν, ἢ διὰ νὰ μὴ παρασκευάσῃ τὴν δραπέτευσίν τῆς μετὰ τῶν φίλων, τοὺς ὁποίους ἐν Σκωτία εἶχεν. Κεκλεισμένη ἐντὸς πύργου ἀτέχνου καὶ στενοχώρου ἐν τῷ μέσῳ μικρᾶς νήσου, ὅπου εἶχε μόλις διάστημα ἐξήκοντα ποδῶν διὰ νὰ περιδιαβῆ, δὲν ἠδύνατο νὰ γράφῃ ἢ ἐν καιρῷ τῶν δειπνῶν ἢ τοῦ ὕπνου τῶν δεσμοφυλάκων τῆς, τῶν ὁποίων αἱ θυγατέρες κατεκλίνοντο μάλιστα πλησίον τῆς. Ἄλλ' ὅλαι αἱ προφυλάξεις αὐτῆς, λέγει ὁ κ. Μιγνέτ, ἐμελλον νὰ ᾔται ἀνεπαρκεῖς. Ἡ ὠραιότης αὐτῆς, ἡ κομψότης, αἱ συμφοραὶ τῆς ἐξήσκουν ἀκαταμάχητον ἐπιρροὴν ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες ἐπλησίαζον αὐτὴν. Ὁ ἕτερος τῶν υἱῶν τῆς Μαργαρίτης Αἰρούχου, ὁ Γεώργιος Δουγλᾶς, ἀδελφὸς ὁμομήτριος τοῦ ἀντιβασιλεύοντος Μουράκ, ἀφῆκεν ἐκυτὸν νὰ καταβληθῇ ὑπὸ τῆς γλυκύτητος αὐτῆς καὶ ἐλκυσθῇ ὑπὸ τῶν συμφορῶν τῆς. Παρευθὺς μάλιστα κυριευθεὶς ὑπὸ τῆς θελκτικῆς δεσμώτιδος, ἣτις δὲν ἀπεθάρρυνε τὰς ἐλπίδας του, ἀπεφάσισε νὰ ἀπελευθερώσῃ αὐτὴν. Πρώτην φορὰν ἀπατήσας τὴν ἐπαγρύπνησιν τῆς μητρὸς του κατώρθωσε νὰ ἐξέλθῃ ἡ Μαρία Στυάρτη τοῦ φρουρίου ὑπὸ τὰ ἐνδύματα τῆς πλουστρίας, ἣτις ἔφερε τὰ λινὰ ἱμάτιά τῆς εἰς Λόχλεβεν. Ἡ αἰχμάλωτος οὕτω μετημφισμένη ὑπερεπήδησεν ἀπάσας τὰς θύρας, χωρὶς νὰ ἀναγνωρισθῇ. Ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον, ὅπερ ἐμελλε νὰ φέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἑτέραν ὄχθην, ὅπου πε-

ριέμενον αὐτὴν ὁ Γεώργιος Δουγλᾶς καὶ τινες τῶν ὀπαδῶν τῆς. Ἐνόμιζεν αὐτὴν ἀπληθευρωμένην· ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τοῦ διαπλοῦ εἰς τῶν κωπηλατῶν νομίζων, ὅτι ἀποτείνεται εἰς κόρην τῆς τάξεώς του, ἠθέλησε πρὸς χαριεντισμὸν νὰ ἀνεγείρῃ τὸν κρηδεμόνον τῆς. Ἡ Μαρία ἔφερε ζωνρῶς πρὸς τοῦτον τὴν χεῖρα, διὰ νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ ἰδῶσι τὸ πρόσωπόν τῆς, ἢ δὲ λευκότης καὶ ἡ καλλονὴ τῆς χειρὸς ταύτης ἐγένοντο αἰτία νὰ μαντεύσῃ ὁ κωπηλάτης, ὅτι ἦτο ἡ βασίλισ, τὴν ὁποίαν συνώδεον. Ἀνακαλυφθεῖσα οὕτως ἡ Μαρία δὲν ἀπεθάρρυνθη. προσέταξε τοὺς κωπηλάτας ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ ἀποθέσωμεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἑτέρας ὄχθης. Ἄλλ' οὗτοι φοβούμενοι περισσότερο τὴν αὐστηρότητα τοῦ ἀρχοντος τοῦ Λόχλεβεν ἢ τὰς ἀπειλὰς βασιλίσσης ἐκθρονισθείσης ἐπανέφερον αὐτὴν εἰς τὸ φρούριον.

Μετὰ τὴν δυστυχίαν ταύτην τῆς 26 Μαρτίου ἀπέπειραν ὁ Γεώργιος Δουγλᾶς ἀπέμνησεν τῆς νήσου, ἀλλὰ διετήρησεν ἐν αὐτῇ σχέσεις μετὰ νέου συγγενοῦς, παιδίου 15 ἕως 16 ἐτῶν ὅστις ὠνομάζετο ὁ μικρὸς Δουγλᾶς, καὶ ἔμεινεν ἐν τῷ φρουρίῳ καὶ ὑπηρετεῖ τὴν μητέρα του ὡς ἀκόλουθος.

Ἡ δεσμώτις ἀπελπιζομένη διὰ τὴν δραπέτευσίν τῆς ἔβλεπεν ἐκτὸς τούτου νὰ καθίστανται αὐστηρότερα ἐκάστην ἡμέραν τὰ τῆς ἐπαγρυπνήσεως μέσα, ἅτινα δι' αὐτὴν ἐλάβανον. Ζητοῦσα πανταχοῦ προστασίαν ἔγραψεν εἰς τὴν βασίλισσαν Ἐλισάβετ, εἰς τὴν Αἰκατερίνην τῶν Μεδίκων καὶ εἰς Κάρολον τὸν Θ'. διὰ νὰ ικετεύσῃ αὐτοὺς, ὅπως λάβωσιν οἶκτον καὶ ἔλθωσιν εἰς βοήθειάν τῆς. Καθ' ἣν στιγμὴν ἐνόμιζεν αὐτὴν καταδικασμένην οὕτως εἰς ἀτελεύτητον κάθειρξιν, ὁ Γεώργιος Δουγλᾶς βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἐξαδέλφου του, τοῦ νέου ἀκολούθου, παρεσκευάζε τὴν δραπέτευσίν τῆς, ἐν ᾧ οἱ Σκατῶνες καὶ οἱ Ἀμιλτῶνες εἰδοποιηθέντες παρ' αὐτοῦ ἦσαν ἐτοιμοὶ νὰ ὑποδεχθῶσιν τὴν βασίλισσαν κατὰ τὴν ἐκ τοῦ φρουρίου ἐξόδον τῆς. Ἡ Κυριακὴ τῆς 2 Μαΐου 1568 ἐξέλεγει διὰ τὴν δευτέραν ταύτην δραπέτευσιν καλλίτερον τῆς πρώτης παρεσκευασ-

μένην. Έγχευμάτιζον από κοινού εν Αγλή-
βεν, και εν φ' ολοι ετρωγον αι πύλαι του
φρουριου εκλείοντο, και αι κλειδες ετίθεντο
επί της τραπέζης πληροῦ του ιδιοκτήτου.
Κατά το δείπνον ο Μικρός Δουγλās θέτων
τρουβλιόν τι εμπροσθεν του κυρίου του πύργου
επέτυχε να γείνη κύριος των κλειδών. Ω-
δήγησε την Μαρίαν και την ακόλουθον αυτής
εκτός του φρουριου, οτε απαντες ήταν πα-
ραδεδομένοι εις τον ύπνον, εκλεισε τās πύ-
λας οπισθεν αυτών δια να εμποδιση την κα-
ταδιωξιν, ετοποθέτησε την βασιλισσαν και
την γυναικα, ητις συνώδευσεν αυτήν, εις μι-
κρόν τι εφόλιον, και εκωπηλάτησεν ισχυ-
ρώς μέχρις οτου εφθασαν εις την ετέραν ο-
χθην, αφ' ου εσχε την πρόνοιαν να ρίψη
εν τῷ μέσω της λίμνης τās κλειδας του
φρουριου. Την στιγμην καθ' ην ηρχιζεν ο
ορισκίνδυνος ουτος διάπλους, ο νεανίκοσ
εκαμε σημειόν τι συμπεφωνημένον θέτων εις
παράθυρόν τι φῶς, οπερ ηδύνατο να οραθη
και από την πλέον απομακρυσμένην ακραν
της λίμνης, διό να ειδωποιήτη τους φίλους
του, οτι το σχεδιον επέτυχεν.

Ο Λόρδος Σεατών και πλείστα μέλη της
οικογενείας Αμιλτωνος περιεμενον αυτούς
επί της αποδόχρας. Η βασιλισσα υπευσσε
παρευθὺς και διευθύνθη εν πάση σπουδή
εις Νιδρύ, διαμονήν των Σεατώνων εις την
δοτικήν αυθίαν, οθεν μετά πινας ὥρας ἀ-
ναπαύσεως επορεύθη εις το ισχυρόν φρου-
ριον των Αμιλτωνών. Εκεί υπεδεχθη υπό
του Αρχιεπισκόπου του Αγίου Ανδρέου
και του λόρδου Κλαυδίου, οστις ειχε πο-
ρευθη προς προύπαντησιν της μετά πεντή-
κοντα ἱππων. Η ειλησις της δραπετεύσεως
ταύτης, λέγει ο Οιάλτερ Σκόντ, διεδόθη εν
Σκωτία μετά ταχύτητος αστραπής, και παν-
ταχού μετ' ενθουσιασμού υπεδεχθη. Ο λαός
ανεμιμνήσκατο την προσήγειαν, την χάρι,
την ωραϊότητα και τās συμφοράς της Μαρίας,
εάν ενθυμειτο και τα αμαρτήματα της.
Επραττε τουτο δια να εἴπη οτι λίαν αὖ-
στηρώς ετιμωρήθη. Την κυριακήν η Μαρία
ητο ακόμη αιχμάλωτος θλιψιν εμπνεύσσα,
εγκαταλειμμένη άνευ βοηθείας εν μονήρει

πύργω, το δε ακόλουθον Σάββατον εὐρίσκε-
το επί κεφαλῆς ισχυράς συμμαχίας, δια της
οπαίας εννεα κόμητες, οκτώ λόρδοι, εννεα
ἐπίσκοποι και πλῆθος εὐγενών της ύψηλο-
τέρης κοινωνικής τάξεως υπεχρεούντο να ὑ-
περασπίσωσιν αυτήν και να τῇ αποδώσωσι
το στέμμα της. Αλλ' η ἐλπίδος αυτή ἀ-
κτις δὲν διήρκεσεν η ἐπί μίαν στιγμην.

Αι κλειδες ριφθείσαι εν τῇ λίμνη υπό
του ακόλουθου ανευρέθησαν κατά το 1808
ὕπὸ τινος αλίεως και καπετέθησαν εν Κιν-
ρός. Ονομάζουσιν ακόμη γέλοφον της
Μαρίας το επί της μεσημβρινῆς οχθῆς της
λίμνης, μέρος η βασιλισσα απεβιβάσθη.

ΚΟΜΟΝΤ ΔΥΝΑΤΟΣ.

1572.

Κατά την σφαγήν του Αγίου Βαρθολο-
μαίου, και καθ' ην στιγμην οι φονεῖς διήρ-
χοντο την ὁδόν του Σκουάνα, ο Κ. Δυνατός,
οστις κατόκει εις την συνοικίαν ταύτην, βια-
ζόμενος υπό του αδελφου του να δραπετευθη
μετ' αυτού και άλλων εὐγενών διαμαρτυρο-
μένων δὲν ηθέλησε να εγκαταλείψη τον πρω-
τότοκον υἱόν αναρρώνοντα και αδυνατούν-
τα να ακολουθήση αυτόν. Εκλείσθη εν τῇ
οικία μετὰ των δύο τέκνων του, και εἶδεν
εαυτόν ἀμέσως περικυκλούμενο υπό στρα-
τιωτῶν, οτινες ηρχοντο να φονεύσωσιν αὐ-
τόν. Ηρώσεσεν δύο χιλιάδας σκούδων ὡς
λύτρα εις τον αρχηγόν των ἀθλιῶν τούτων,
οτινες ὠδήγησαν αυτούς εις τινά οικίαν των
Μικρών Πεδίων, και ἀφῆκαν εκεί υπό την
φύλαξιν δύο Σουηδῶν, αφ' ου ο κύριος Δυ-
νατός ἔδωκε τον λόγον του να μὴ ζητήση
να δραπετεύη μήτε αὐτός μήτε τὰ τέκνα
του. Δούλος του λόγου του ο δυστυχῆς πα-
τήρ ἀνέστη εις τās προσφοράς σωτηρίας, αἰ-
τινες υπό των φυλακῶν του εγένοντο, και
δὲν ηθέλησε να συγκατατεθῇ οὔτε ο νεώτε-
ρον υἱός του να τεθῇ εν ἀστραλείᾳ.

α Την πρωίαν της επαύριον, αναφέρουσι
τὰ απομνημονευματα του Δυνατου, εφθασεν

ο κόμης Κοκόνας με τεσσαράκοντα η πενή-
κοντα στρατιωτῶν Σουηδῶν και Γάλλων.
Απαντες ἀνέβησαν εις τον κύριον Δυνατόν.
α' Ηλθον να σās ζητήσω κατά διαταγήν του
κυρίου αδελφου του βασιλέως, επληροφορήθη,
οτι κρατεισθε εν φυλακῇ και θέλει να σās
ὁμιλήση.»

α' Η ἐπίσκεψίς του και ο τρόπος του ἐ-
δείκνουν ἀρκούντως τον σκοπόν του, εν τού-
τοις βλέπων, οτι ηθελον να ενδυθῶσι κο-
σμίως και να λάθωσι τās εφτημερίδας των,
προσέθηκεν οτι δὲν ητο ἀνάγκη τώσης πο-
λυτελείας, ἀλλ' οτι ἐβιάζοντο να ἀκολουθή-
σωσιν αυτούς. Αμέσως μετὰ ταῦτα ἐξέδυσαν
αυτούς των μανδυῶν και πῆλων εις τρόπον
ὡστε συνεπέραναν, οτι ηθελον να τούς θανα-
τώσωσιν.

α' Ο κύριος Δυνατός παρετήρησεν αυτούς,
οτι δὲν τους ὠδήγουν εις το Λούβρον, ἀλλὰ
εις την σφαγήν, ἐμέμφθη αυτούς διότι παρέ-
βησαν τον λόγον, το ὅποιον τῷ ἔδωκαν, βε-
βαιῶν, οτι το ἀργύριον, οπερ ειχεν ὑποσχεθῆ
διὰ την ἀπελευθέρωσιν των, ητο ἔτοιμον.

... «Ο Κοκόνας διέταξε να ἐξέλθωσι της
οικίας, ἔχων εκαστος δύο ἀνθρώπους πλησίον
του... και ηρχισαν τότε να ὠδηγῶσιν αυτούς
εις την σφαγήν.

α' Ο πατήρ επορεύετο πρώτος, ἀκολουθῶς
ο πρωτότοκος υἱός του, ο δε δευτερότοκος
ηρχετο τελευταίος. Εὐθὺς αφ' ου εφθασαν εις
το βάθος της ὁδοῦ των Μικρών Πεδίων, πλη-
σίον των ὀχυρωμάτων, οι στρατιῶται ἐκραύ-
γασαν, Θάνατον! Θάνατον! Δίδου-
σι κατ' ἀρχὰς πλείστας πληγὰς ἐχειριδίου
εις τον πρωτότοκον υἱόν, οστις ἔπεσε κραυ-
γάζων, "Α, Θεέ μου ἀπέθανα! Ο
πατήρ στρεφόμενος πρὸς τον υἱόν κατεκα-
λύφθη από πληγὰς. Ο νεώτερος πλήρης
αἵματος, ἀλλ' ὡς εκ θαύματος μὴ πληγω-
θεις ποσῶς, ἐκραξεν ὁμοίως ὡς υπό του οὐρα-
νου ἐμπνευσθείς "Απέθανα! και συγχρό-
νως ἔπεσε μετὰ ζῦ του πατρός και αδελφου
του, οτινες αν και κατά γῆς ἔλαβον ακόμη
ἀφθόνους πληγὰς, εν ὧ οὔτος μόνον το σῶμα
εἶχε προσβεβλημένον. Ο Θεός ὑπηρεσίσθη

αὐτόν τόσον ἐμφανῶς, ὡστε αν και οι δολο-
φόνου ἐξέδυσαν αυτούς και ἀφῆκαν δολογύ-
μνουσ και άνευ ὑποκαμίσου, δὲν ἐνόησαν,
οτι ὑπῆρχεν εις ὅστις οὐδέμίαν πληγήν εἶχεν.
α' Επειδὴ ἐνόμισαν, οτι ἀπέθανον, ἀπε-
μακρύνθησαν λέγοντες κίδου οι τρεις εἶναι
καλὰ τώρα».

α' Εὖν το σῶμα του νέου Κομόντ δὲν
προσεβλήθη, το πνευμά του ἀπ' ἐναντίας
σκληρῶς κατεταράχθη, διότι ηκουσαν αυτόν
να λέγη, οτι ο πατήρ του ἐβράδυνεν ἐπί
πολύ να ἐκπνεύση, και οτι ηκουσεν αυτόν
πολλάκις να ὀλολύξη. Οποία ἀγωνία και
ὅποια ἀμηχανία να εὐρίσκεται μετὰ ζῦ πα-
τρός και αδελφου σκληρῶς πεφονευμένου,
των ὁποίων οι ὀλολυγμοί ησαν τόσαι πληγαί,
αἴτινες διεπέρων την καρδίαν του! και εὖν
παρετήρει το μέλλον, τί ὄφειλε να περιμει-
νη ἐξ αυτου; ὅποιαν ἐλπίδα, καθὼς ο κόσμος
ηδύνατο να συλλάβη; Διότι αν και ο Θεός
προϋφύλαξεν αυτόν ἔως τότε, βλέπει καλῶς
οτι άνευ θαύματος καταφανούς, καθὼς το
πρῶτον, δὲν δύναται να σωθῇ και να ἐξασ-
φαλισθῇ κατά της λυσσώδους μανίας λαοῦ
στασιάζοντος.

α' Διέμεινεν οὕτως ὀλόγυμος μέχρις οὔ
κατὰ τέσσαρας ὥρας της ἑσπέρας ἐξελθόντες
τινες των γειτονικῶν οίκων εἶτε από περι-
έργειαν εἶτε από ἐπιθυμίαν να λάθωσιν
οτι οι δῆμιοι ἐνδεχόμενον να ἀφῆκαν ἐ-
πλησίασαν δια να ἐπισκεφθῶσι τὰ σώματα.
Σημαντήρ τις, σφαιρίστρας της ὁδοῦ Βερδε-
λέτης θέλων να ἀποσπάση περικνημίδα
τινά, ητις ἐμεινεν εις την ετέραν των κνημῶν
του, μετέστρεψεν αυτόν, διότι ειχε πρὸς
την γῆν το πρόσωπον, και βλέπων αυτόν τό-
σον νέον ἀνέκραξεν. α' Αλοῖμονον! οὔτος δὲν
εἶναι η δυστυχῆς τι παιδίον, δὲν εἶναι λυπη-
ρόν; τί κακόν ηδύνατο να πράξη;»

α' Αποκρινόμενης πρὸς ταῦτα ο νεός Κο-
μόντ ηγειρε βραδέως την κεφαλήν, και τῷ
εἶπε χαμηλοφῶνως «Δὲν ἀπέθανα, σώσατε,
παρακαλῶ. την ζοήν μου.»

α' Αλλὰ παρευθὺς θέτων την χεῖρα ἐπί
της κεφαλῆς του «Μὴ κινεῖσαι, εἶπεν ο ρηθείς

ἄνθρωπος, διότι εἶναι ἀκόμη ἐδῶ καὶ ἤρχισε νὰ περιδιαβάξῃ ἐκεῖ πλησίον. Μικρὸν ἐπέετα ἐπαγγέθη πρὸς αὐτὸν, καὶ τῷ εἶπε «Ἐγέρθητι διότι ἀνεχώρησαν» καὶ ἔρριψεν ἀμέσως ἄθλιόν τι ἐπανωφόριον ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ, διότι ἦτο ὀλόγυμνος, καὶ προσποιούμενος ὅτι θὰ τὸν κτυπήσῃ διέταξε νὰ περιπατῇ ἔμπροσθεν τοῦ «Ποῖον ὀδηγεῖτε; ἠρώτησαν οἱ γείτονες.— Τὸν ἀνεψιὸν μου, ὅστις εἶναι μεθυσμένος, καὶ τὸν ὅποιον αὐστηρῶς θὰ τιμωρήσω, ἀπεκρίθη ὁ σημαγτῆρ.» Ὁδήγησεν αὐτὸν οὕτως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διερχομένου, ἔμπροσθεν πολλῶν σωμάτων φυλάκων διότι ὑπῆρχον ἀκόμη εἰς ὅλας τὰς γωνίας τῆς ὁδοῦ, καὶ ἔφερον εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς οἰκίας, εἰς μικρὸν τι δωμάτιον, ὅπου εὕρισκοντο ἡ σύζυγός του καὶ ὁ ἀνεψιός του. Ἐκεῖ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ ἀχύρου τῆς κλίνης του.

«Ὀλίγον χρόνον ὕστερον ὁ ρηθεὶς σημαντῆρ παρατηρήσας, ὅτι εἶχε δακτύλιόν τινα εἰς τὸν δάκτυλον, ἤρχισε νὰ παριστᾷ πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἦτο τὸσον πτωχός, ὥστε δὲν εἶχε τίποτε διὰ νὰ τῷ δώσῃ νὰ γευματίσῃ καὶ τῷ ἐζήτησε τὰ δακτύλια. Ὁ νέος Κομόντ τῷ ἔδωκεν ὅλα ἐκτὸς ἐνὸς ἀδάμαντος, διότι προήρχετο ἐκ τῆς μητρός του. Ἀκούσασα τοῦτο ἡ σύζυγός τοῦ σημαντῆρος, τῷ εἶπεν, ὅτι, ἐπειδὴ τῷ ἔσωσαν τὴν ζωὴν, ἦτο πολὺ δίκαιον νὰ δώσῃ ὅλα. Ἀπήντησεν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ στερηθῇ τοῦ ἀδάμαντος τούτου, διότι προεργόμενος ἐκ τῆς μητρός του θὰ ἐχρησίμευεν οὗτος πρὸς ἀναγνώρισιν αὐτῆς. Ἡ πείσμων γυνὴ ἠθέλησεν αὐτὸν ἀνυπερβέτως, καὶ ἠπειλήσεν ὅτι θὰ τὸν προδώσῃ διὰ νὰ τὸν συλλάβωσι πάλιν, ἐὰν ἐξηκολούθει νὰ ἀρνήται. Τότε ἠναγκάσθη νὰ τῷ δώσῃ αὐτὸν, καὶ ὅτε αὕτη τὸν ἔλαθεν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς, τῷ ἔφερε τεμάχιόν τι διὰ νὰ γευματίσῃ, καὶ ποτήριον οἴνου. Μετὰ ταῦτα ὁ ρηθεὶς σημαντῆρ τὸν ἠρώτησε τί ἐπιθυμεῖ, καὶ προτετέρεθαι νὰ τὸν ὀδηγήσῃ πανταχοῦ; ὅπου ἠθέληεν. Παρακάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ Λούβρον, ὅπου εἶχεν ἀδελφὴν ὀνομαζομένην κυρίαν Σαρράνταν, ἣτις εὕρισκετο πλησίον τῆς βασιλίσσης. Πρὸς ταῦτα ὁ ση-

μαντῆρ ἀπεκρίθη, Τέκνον μου, δὲν θὰ τολμήσω νὰ σὲ ὀδηγήσω ἐκεῖ, διότι θὰ διέλθωμεν ἐνώπιον πολλῶν φυλάκων, οἱ ὅποιοι θὰ χωνεύσουν καὶ τοὺς δύο, ἐὰν τις μεταξὺ αὐτῶν σὲ ἀναγνωρίσῃ. Τότε ὁ νέος Δυνατός τῷ προὔτεινε νὰ ὀδηγήσῃ αὐτὸν εἰς Ἀρσενάλ ὅπου κατῴκει ἡ θεία του ἡ κυρία Βρισαμβούργη. Πρὸς τοῦτο ὁ σημαγτῆρ συγκατέτεθη προθύμως λέγων. Εἶναι πολὺ μακρὰν, ἀλλὰ θὰ σὲ ὀδηγήσω καλλίτερον ἐκεῖ, διότι θὰ περιπατήσωμεν καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν ὀχυρωμάτων, καὶ οὐδένα θὰ ἀναγνωρίσωμεν. (ἔπειτα).

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.
ΝΙΚΟΚΛΕΟΥΣ Κ. ΜΑΚΡΙΔΟΥ.

(Συνέχεια, ἴδε Τεῦχος ΙΔ'. σελ. 63.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Τὰ λιθόδομα.— Ὁ ποταμὸς κατὰ τὸ στόμιόν του.— Αἱ «Καπνοδόχαι» — Ἐξακολούθησις τῶν ἀναζητήσεων.— Τὸ δάσος τῶν ἀειθαλῶν δένδρων.— Ἡ προμήθεια εὐφλέκτου ὕλης.— Περιμένουν τὴν ἀμπώτιδα.— Ἐκ τοῦ ὕψους τῆς παραλίας.— Ἡ σωρεία τῶν ξύλων.— Ἡ ἐπιστροφή εἰς τὸ παράλιον.

Ἐκ πρώτης ἀρχῆς, ὁ ἀνταποκριτὴς εἶπεν εἰς τὸν ναύτην νὰ τὸν περιμείνῃ εἰς ἐκεῖνο τὸ ἴδιον μέρος, ὅπου ἠθέλε τὸν ἐπαν-

εῦρει, καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ οὐδεμίαν στιγμήν, ἀνήλθε τὸ παράλιον, πρὸς τὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀκολουθήσει, μερικὰς ὥρας πρότερον, ὁ αἰθίοψ Νάβ εἶτα ἐγάθη ταχέως ὀπισθεν μιᾶς γωνίας τῆς παραλίας, τόσον τῷ ἐφαινετο ὅτι ἐβράδυνον αἱ εἰδήσεις ἐκ μέρους τοῦ μηχανικοῦ.

Ὁ Χάρβετ ἠθέλησε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.
α Μείνε, τέκνον μου, τῷ εἶπεν ὁ ναύτης. Ἐχομεν νὰ ἐτοιμάσωμεν μίαν κατασκήνωσιν καὶ νὰ παρατηρήσωμεν ἐὰν ἦναι δυνατόν νὰ εὕρωμεν ὅπως γευθῶμεν κάτι τι θρεπτικώτερον ἀπὸ τὰ ὄστρακα. Οἱ φίλοι μας θὰ ἔχωσιν ἀνάγκη νὰ ἐνδυναμωθῶσι κατὰ τὴν ἐπιστροφήν των. Εἰς τὸν καθένα τὸ ἔργον του.

— Εἰμί ἐτοιμος, Πάνκροφ, ἀπήντησεν ὁ Χάρβετ.

— Εὔγε! ἐπανελάβεν ὁ ναύτης, ἔχει καλῶς. Προδῶμεν εὐμεθόδως. Εἰμεθα κεκοπιχότατοι, κρῦνομεν καὶ πεινώμεν. Πρόκειται λοιπὸν νὰ εὕρωμεν στέγην, πῦρ καὶ τροφήν. Τὸ δάσος ἔχει ξύλιν, αἱ φωλαὶ ἔχουσιν ὠά, δὲν μένει εἰμὴ νὰ ζητήσωμεν τὴν οἰκίαν.

— Λοιπὸν! ἀπεκρίθη ὁ Χάρβετ, θὰ ζητήσω ἐντὸς αὐτῶν τῶν βράχων κανὲν σπήλαιον, καὶ ἐπὶ τέλους θὰ εὕρω καμμίαν ὀπὴν ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ δυνηθῶμεν νὰ εἰσελθῶμεν!

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ Πάνκροφ. Ἐμπρὸς, νεανία μου.»

Καὶ ἐν τῷ ἄμα ἤρχισαν βαδίζοντες ἀμφότεροι εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ πελωρίου τείχους, ἐπ' ἐκείνης τῆς ψαμμώδους ὄχθης τὴν ὁποίαν ἡ κατεχομένη παλίρροια εἶχε πλατέως ἀποκαλύψει. Ἄλλ' ἀντὶ νὰ τὴν ἀνέλθωσι πρὸς Βορρὰν, κατήλθον εἰς Νότον. Ὁ Πάνκροφ εἶχε σημειώσει, εἰς μερικὰς ἑκατοντάδας ποδῶν κάτωθεν τοῦ μέρους ἐνθα ἀπεβίβασθησαν εἰς τὴν ξηρὰν, ὅτι ἡ παραλία ἐπαρυσίαζε μίαν στενὴν τομὴν ἢ ὁποία, κατὰ τὴν γνώμην του, θὰ ἐχρησίμευεν ὡς ἐκβλή εἰς κανένα ποταμὸν ἢ εἰς κανένα ρύακα. Ἄλλως τε, ἐξ ἐνός μέρους, ἦτο ἀναγκαῖον ν' ἀποκατασταθῶν εἰς τὴν γειτνίασιν μιᾶς ροῆς ὕδατος ποσίου, καὶ ἐξ ἄλλου, ἦτο πιθανὸν ὅτι ἴσως τὸ ρεῦμα εἶχεν ὠθήσει τὸν Κύρον

Σμῖθ πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Τὸ ὑψηλὸν τεῖχος, καθὼς προείπομεν, ἀνῆρχετο εἰς ὕψος τριακοσίων ποδῶν, ἀλλὰ ἀνεκατέργαστος οὗτος λίθος ἦτο ὀμῆλος καὶ πλήρης ἀκόμη καὶ εἰς τὴν βᾶσιν του, μολὶς ὀλίγον γεγλυμμένη ὑπὸ τῆς θαλάσσης, δὲν ἐπαρουσίαζε τὸ παραμικρότερον ρήγμα τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μία πρόσκαιρος διαμονή. Ἦτο εἰς κάθετος τοῖχος, κατεσκευασμένος ἐκ γρανίτου λίαν στερεοῦ, τὸν ὅποιον τὰ κύματα δὲν εἶχον ποσῶς φθείρει. Πρὸς τὴν κορυφὴν περιέστατο πλήθος θαλασσιῶν πτηνῶν, πρὸ πάντων διάφορα εἶδη ἐκ τῆς τάξεως τῶν νησιπόδων, μετὰ μίαν ἀπὸ τῶν ἐπιμήκει, συμπεπιεσμένοι καὶ ὀξυ, πτηνὰ λίαν θορυβώδη, ὀλίγον ποτηθέντα ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις διὰ πρώτην φοράν ἴσως, ἐτάραττε τοιοῦτοτρόπως τὴν ἀπομόνωσιν των. Μεταξὺ τῶν νυκτιπόδων ἐκείνων, ὁ Πάνκροφ ἀνεγνώρισε πολλὰς λάββας, εἶδος λάρων εἰς τοὺς ὁποίους δίδωσι κάποτε τὸ ὄνομα «κοκρωδίαι», καὶ ὁμοίως μικροὺς ἀδιδράγους λάρους οἵτινες ἐνεπύλευον εἰς τὰς ἀνωμαλίας τοῦ γρανίτου. Μία βολὴ πυροβόλου, ριφθεῖσα ἐπ' ἐκείνου τοῦ πλήθους τῶν πτηνῶν, ἠθέλε φονεύει ἕνα μέγαν ἀριθμὸν· ἀλλὰ, διὰ νὰ πυροβολήσῃ τις, ἐχρειάζετο πυροβόλον, καὶ μὴδ' ὁ Χάρβετ μὴδ' ὁ Πάνκροφ εἶχον τοιοῦτον. Ἄλλως, ἐκεῖνοι οἱ λάρου καὶ αἱ λάββαι, δὲν ἦσαν φηγάσιμοι, καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ὠά των ἔχουσι μίαν ἀηδῆ γεῦσιν.

Ἐν τούτοις, ὁ Χάρβετ, ὁ ὁποῖος εἶχε προχωρήσει ὀλίγον περισσότερον πρὸς τ' ἀριστερὰ, διέκρινε μετ' ὀλίγον βράχον τινὰ κατεστρωμένον ἐκ φύκων, τοὺς ὁποίους ἡ παλίρροια ἐχρεώσκει νὰ καλύψῃ μερικὰς ὥρας ἀργότερον. Ἐπ' ἐκείνων τῶν βράχων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὀλισθηρῶν φυτῶν τῆς θαλάσσης ἐβριθον ὄστρακα μετὰ διπλὰς θυρίδας τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύνατο νὰ περιφρονήτωσιν ἄνθρωποι λιμοκτονοῦντες. Ὁ Χάρβετ λοιπὸν ἐπροσκάλεσε τὸν Πάνκροφ ὅστις ἐσπευσε νὰ ὑπάγῃ.

— Ἄ! αὐτὰ εἶναι μύδια! ἀνέκραξεν ὁ ναύτης. Ἰδοὺ μὲ τί νὰ ἀναπληρώσωμεν τὰ ὠά ἅτινα στεροῦμεθα!

— Δὲν εἶναι ποσῶς μύδια! ἀπεκρίθη ὁ

νέος Χάρβετ ὅστις ἐξήταζε μετὰ προσοχῆς τὰ προσκεκολλημένα ἐπὶ τῶν βράχων κοχυλιοφόρα μαλακία, αὐτὰ εἶναι λιθοδόμα.

— Μήπως τρώγονται αὐτά; ἠρώτησεν ὁ ναύτης.

— Βεβαίως.

— Τότε ἄς φάγωμεν λιθοδόμα.

Ὁ ναύτης εἶδεν πίστιν εἰς τὰς κρίσεις τοῦ Χάρβετ. Ὁ νεανίας ἦτο λίαν ἔμπειρος τῆς φυσικῆς ιστορίας καὶ εἶχε πάντοτε ἀληθῆ τινα πόθον δι' αὐτὴν τὴν ἐπιστήμην. Ὁ πατὴρ του τὸν εἶχεν ὠθήσει εἰς ταύτην τὴν ὁδὸν, θέτων αὐτὸν ἰσχυροῦς ἀποδείξεις τῶν καλλιτέρων καθηγητῶν τῆς Βοστώνης οἵτινες ἡγάπων τὸ ἐπιμελὲς καὶ ἐργατικὸν ἐκεῖνο παιδίον. Ὡσαύτως αἱ ὁρμαὶ του ὡς φυσικοῦ ἤθελον εἶσθαι πολλάκις χρήσιμοι εἰς τὰ περαιτέρω καὶ εἰς τὸ πρῶτον βημὰ του δὲν ἡπατήθη.

Τὰ λιθοδόμα ἐκεῖνα ἦσαν ὄστρακα ἐπιμήκη, προσκεκολλημένα βοστρυχιδῶν καὶ λίαν συμφυῆ εἰς τοὺς βράχους. Ἀνήκον εἰς ἐκεῖνο τὸ γένος τῶν διατρητῶντων μαλακίων τὰ ὁποῖα ὀρύσσουσιν ὅπως ἐντὸς τῶν πλέον σκληρῶν λίθων καὶ τῶν ὁμοίων ἢ κόγχη ἐστρογγυλεῖτο εἰς τὰ δύο τμη; ἅκρα, ἰδιότης ἢ ὁποῖα δὲν ἀπαντᾷται εἰς τὸ κοινὸν μῦδι.

Ὁ Πάνκροφ καὶ ὁ Χάρβετ κατηνάλωσαν ἀρκετὴν ποσότητα ἐξ ἐκείνων τῶν λιθοδόμων ἄτινα διηνοίγοντο εἰς τὸν ἥλιον. Τὰ κατεβρόχθησαν ὡς ὄστρακα καὶ εὐρον εἰς αὐτὰ γεῦσιν τινὰ πεπερωδῆ, ἥτις ἐξήλειψε πᾶσαν δυσἀρέσκειαν τοῦ νὰ μὴ εἶχον πέπερι, οὔτε ἀρώματα κανενὸς εἶδους.

Ἡ πεινὰ των λοιπὸν στιγμήαιώς κατεπαύθη, ἀλλ' ὄχι καὶ ἡ δίψα των, ἢ ὁποῖα νῆξησε μετὰ τὴν ἀπορρόφησιν ἐκείνων τῶν φυσικῶς ἀρωματισμένων μαλακίων. Ἐπρόκειτο λοιπὸν νὰ εὕρωσιν ὕδωρ γλυκὺ, καὶ δὲν ἦτο πιθανὸν νὰ εἴλεπε τοῦτο εἰς χώραν τότεν ἰδιοτρόπως ἀνώμαλον. Ὁ Πάνκροφ καὶ ὁ Χάρβετ ἀφοῦ ἔλαβον πρόνοιαν νὰ κάμωσι ἄρθον προμήθειαν λιθοδόμων ἐκ τῶν ὁμοίων ἐπλήρωσαν τὰ θυλάκιά των καὶ τὰ ρινόμακτρα των ἐπανήλθον εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀκτῆς.

Διακοσίους πύδας μακρύτερον, ἐφθانون εἰς

ἐκείνην τὴν τομὴν ἐκ τῆς ὁποίας, κατὰ τὴν προαίτησιν τοῦ Πάνκροφ εἰς μικρὸς ποταμὸς ἔμελλε νὰ ρεῖ ἀφθόνως. Εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τὸ τεῖχος ἐφάνητο διαχωρισθὲν ὑπὸ σφοδρᾶς πλουτωνικῆς δυνάμεως. Εἰς τὴν βᾶσιν αὐτοῦ ἐνεσκάπτετο ταξοειδῶς εἰς κολπίσκος τοῦ ὁποίου τὸ βάθος ἐσχημάτιζε μίαν γωνίαν ἀρκετὰ ὀξείαν. Ἡ ροὴ τοῦ ὕδατος ἠρίθμει ἐκεῖ πλάτος ἑκατὸν ποδῶν καὶ τὰ δύο χεῖλη ἐκίστην πλευρᾶς δὲν ἠρίθμουν εἰμὴ μόνις εἰκοσι πόδας. Ὁ ποταμὸς ἐβυθίζετο σχεδὸν κατ' εὐθείαν μετὰ τῶν δύο τευχῶν τοῦ γρανίτου ἅτινα ἐκλινον ταπεινούμενα πρὸς τὰ ἄνω τῆς ἐκβολῆς, εἶτα ἐστρέφετο αἰφνιδίως καὶ ἐχάνετο ὑπὸ μίαν λόχμην ἡμῶν μίλιον ἐκεῖθεν.

— Ἐδῶ τὸ ὕδωρ! Παρέκει τὰ ξύλα, εἶπεν ὁ Πάνκροφ. Λοιπὸν Χάρβετ δὲν λείπει πλέον εἰμὴ ἡ οἰκία.

Τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ ἦτο διαυγές. Ὁ ναύτης ἀνεγνώρισεν ὅτι εἰς ἐκείνην τὴν στιγμήν τῆς ἀναρροίας δηλαδὴ κατὰ τὴν ἀμπώτιδα ὅταν ἡ παλίρροια δὲν εἰσέρχεται εἰς αὐτὸν τὸ ὕδωρ ἦτο γλυκὺ. Τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος ἐκπληρωθέντος, ὁ Χάρβετ ἐζήτησε κοιλότητα ἢ ὁποῖα ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἄστυλον ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον. Πανταχοῦ τὸ τεῖχος ἦτο ὁμαλόν, εὐθὺ καὶ κάθετον.

Ἄλλ' ὅμως εἰς τὸ στόμιον μάλιστα τῆς ροῆς τοῦ ὕδατος, καὶ ὑπεράνω τῶν ὀρίων τῆς παλίρροιας, οἱ σωροὶ τῶν καταπετόντων λίθων εἶχον σχηματίσει, ὄχι ἐν σπήλαιον, ἀλλὰ μίαν συμπύκνωσιν ὑπερμεγέθων βράχων, αἵ τινες συχνάκις ἀπαντῶνται εἰς τὰς γρανιτώδεις χώρας καὶ αἰτίνες φέρουσι τὸ ὄνομα τῶν «Καπνοδοχῶν».

Ὁ Πάνκροφ καὶ ὁ Χάρβετ προέβησαν εἰς ἀρκετὸν βάθος μετὰ τῶν βράχων, ἐντὸς ἐκείνων τῶν ἀμμοῶδων διαδρόμων, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ φῶς δὲν ἐλείπει, διότι εἰσεχώρει ἐκ τῶν κενῶν τὰ ὁποῖα κατέλειπον μεταξὺ των ἐκεῖνοι οἱ γρανίται ἐκ τῶν ὁμοίων μερικῶν δὲν ἐκρατοῦντο εἰμὴ ὡς ἐκ θαύματος ἰσορροπίας. Ἀλλὰ μὲ τὸ φῶς εἰσέρχεται ἐπίσης καὶ ὁ ἄνεμος — ἐν ἀληθῆς ρεῦμα τῶν διόδων —

καὶ μὲ τὸν ἄνεμον, τὸ ἐξωτερικὸν δριμύ ψύχος.

Ἐν τούτοις ὁ ναύτης ἐκέκθη ὅτι ἐμφράτων μερικὰ μέρη αὐτῶν τῶν διαδρόμων καὶ κλείων μερικὰ ἀνοίγματα μὲ ἐν μίγμα λίθων καὶ ἄμμου ἠδύνατο τις νὰ καταστήσῃ τὰς «Καπνοδόχας» κατοικησίμους. Ἡ γεωμετρικὴ των διαίρεσις ἐπαρουσίαζε τὸ ἐξῆς τυπογραφικὸν σημεῖον &, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν σημαίνει «καὶ τὰ λοιπὰ» κατὰ συγκοπὴν. Ὅθεν χωρίζοντες τὸν ἄνω κρῖνον τοῦ σημείου ἐκ τοῦ ὁποίου καθέρχεται ὁ νοτιοδυτικὸς ἄνεμος θὰ ἐπετύχοντες χωρὶς ἀμφιβολίαν εἰς τὸ νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὴν ἐσωτερικὴν διάταξίν τες.

«Ἴδού τὸ ἔργον μας, εἶπεν ὁ Πάνκροφ καὶ εἰς ποτε ἐπανιδώμεν τὸν Κύρον Σμιθ, ἐκεῖνος θὰ δυνηθῆ νὰ χρησιμοποιοῦσιν αὐτὸν τὸν λαβύρινθον.

— Θὰ τὸν ἐπανιδώμεν, Πάνκροφ, ἀνεκράξεν ὁ Χάρβετ καὶ ὅταν ἐπανεῖλθῃ πρέπει νὰ εὕρῃ ἐδῶ μίαν κατοικίαν κατὰ τὸ μέλλον καὶ ἦτοιο ὑποφερτὴν. Καὶ τοιοῦτή θὰ γίνῃ εἰς δυνηθῶμεν νὰ κατασκευάσωμεν μίαν ἐστίαν εἰς τὸν διάδρομον πρὸς τ' ἀριστερὰ καὶ νὰ τηρήσωμεν ἕν ἀνοίγμα διὰ τὸν κενὸν.

— Θὰ δυνηθῶμεν, νεανία μου, ἀπεκρίθη ὁ ναύτης, καὶ αὐταὶ αἱ Καπνοδόχοι — τοιοῦτον ὄνομα ὁ Πάνκροφ εἶχεν ἀποδώσει εἰς τὴν προσωρινὴν ἐκείνην κατοικίαν — θὰ γίνουσι κατάλληλοι δι' ἡμᾶς. Ἀλλὰ κατὰ πρῶτον ἄς ὑπάγωμεν νὰ προμηθευθῶμεν κοῦσιμον ὕλην. Φρονῶ ὅτι τὰ ξύλα δὲν θὰ μᾶς ἦναι ἀνευρεθῆ διὰ νὰ κλείσωμεν ἐκεῖ τὰ ἀνοίγματα διὰ μέσου τῶν ὁμοίων ἠχεῖ ἢ σάλπιγγος τοῦ διαβόλου!»

Ὁ Χάρβετ καὶ ὁ Πάνκροφ ἐγκατέλειπον τὰς Καπνοδόχας καὶ στρέψαντες τὴν γωνίαν ἤρχισαν νὰ ἀνέρχωνται τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ. Τὸ ρεῦμα ἦτο ἀρκετὰ ὀρμητικὸν καὶ ἔσυρε μερικὰ ξηρὰ ξύλα. Ἡ παλίρροια — καὶ ἦδη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν καθίστατο ὀρατὴ — ἔμελλε νὰ τὸ ὠθήσῃ πρὸς τὰ ὀπίσω μέχρι σημαντικῆς τιμῆς ἀποστάσεως. Ὁ ναύτης ἐκέκθη λοιπὸν ὅτι ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὴν ὠθησιν καὶ

ἐπάνοδον τοῦ ρεύματος διὰ τὴν μετακόμισιν βαρέων ἀντικειμένων.

Μετὰ πορείαν ἐνδὸς τετάρτου τῆς ὥρας ὁ ναύτης καὶ ὁ νεανίας ἔβησαν εἰς τὸν ἀπότομον ἀγκῶνα τὸν ὁποῖον ἐσχημάτιζεν ὁ ποταμὸς εἰσδύων πρὸς τὰ ἀριστερὰ. Ἐκ τοῦ μέρους τούτου καὶ ἐπέκεινα ἡ ροὴ τοῦ ὕδατος διευθύνετο διὰ μέσου δάσους τινὸς πλήρους μεγαλοπρεπῶν δένδρων. Τὰ δένδρα ἐκεῖνα εἶχον διατηρητὴ τὰ φύλλα των ἐναντὶ τῆς προκεχωρηκυίας ὥρας τοῦ ἔτους διότι ἀνήκον εἰς ἐκείνην τὴν οἰκογένειαν τῶν πιτυσιδῶν, τὰ ὁποῖα αὐξάνουσι εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς σφαίρας, ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν κλιμάτων μέχρι τῶν τροπικῶν χωρῶν. Ὁ νέος βοτανικὸς ἀνεγνώρισεν ἰδιαίτερον τὰ Δεσδάρ, ἀρωματικὰ φυτὰ πολυπληθῆστατα εἰς τὴν Ἰμαλαϊκὴν ζώνην καὶ τὰ ὁποῖα ἀποφέρουσι μίαν εὐχάριστον εὐωδίαν. Μεταξὺ τῶν ὡραίων ἐκείνων δένδρων ἐφύοντο σωροὶ πευκῶν τῶν ὁμοίων ἢ κορηρῆ ἐσχημάτιζε ἐπιπλατὺ καὶ πυκνὸν σκιαδίων. Μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν χόρτων ὁ Πάνκροφ ἠθάρθη ὅτι ὁ ποῦς του ἔθραυε ξηροὺς κλάδους, οἵτινες ἐκρότουσιν ὡς τεμάχια πυροτεχνήματος.

«Ἐὰν ἀγνοῶ, τέκνον μου, εἶπεν εἰς τὸν Χάρβετ, τὸ ὄνομα αὐτῶν τῶν δένδρων, γνωρίζω τοῦλάχιστον νὰ τὰ κατατάξω εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν «κουσίμων ξύλων» καὶ πρὸς τὸ παρὸν εἶναι ἡ μόνη ἥτις μᾶς χρησιμεύει.»

— Ἄς κάμωμεν λοιπὸν τὴν προμήθειάν μας! ἀπεκρίθη ὁ Χάρβετ, ὅστις καὶ ἤρχισεν ἐν τῷ ἄμα τὴν ἐργασίαν.

Ἡ συνάθροισις ὑπῆρξεν εὐκολοῦ. Δὲν ἦτο μάλιστα ἀναγκαῖον νὰ κάψωσι κλάδους ἐκ τῶν δένδρων διότι ἀπειραὶ ποσότητες ξηρῶν ξύλων ἐκείνοτο πρὸ τῶν ποδῶν των.

Ἀλλ' εἰς τὴν εὐφλεκτοῦ ὕλην ὑπῆρχεν ἀφθόνος, τὰ μέγα ὅμως τῆς μετακομιῆτος ἐλείπον. Ἐν τούτοις, ἐπρεπε νὰ μεταξέρωσιν εἰς τὰς «Καπνοδόχας» μίαν ποσότητα οὐχὶ εὐκαταφρόνητον καὶ τὸ φορτικὸν δύο ἀνθρώπων δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀρκετόν. Ὁ Χάρβετ λοιπὸν ἠρώτησε τὸν Πάνκροφ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

«Ἄ! νεανία μου, ἀπεκρίθη ὁ ναύτης

πρέπει να υπάρχει μέσον τι ὅπως μεταφέρωμεν τὰ ξύλα ταῦτα. Διὰ πᾶν πρᾶγμα ὑπάρχει μέσον, ἀρκεῖ νὰ τὸ εὕρη τις. Ἐὰν εἴχομεν κανὲν ἀλαξίδιον ἢ κανὲν πλοῖον θὰ ἦτο λίαν εὐκόλουν.

— Ἀλλ' ἔχομεν τὸν ποταμόν! εἶπεν ὁ Χάρβερτ.

— Εὐ, γέ! ἀπεκρίθη ὁ Πάγκροφ. Ὁ ποταμός θὰ εἶναι δι' ἡμᾶς ἐν πλοῖον τὸ ὅποιον βραδίξει μόνον του καὶ αἰσθρεῖται τῶν ξύλων δὲν ἐφευρέθησαν ἀνωρελῶς.

— Ἀλλ' ὁμοίως, ἐπαρατήρησεν ὁ Χάρβερτ, τὸ πλοῖόν μας βραδίξει ἥδη εἰς ἐναντίον διευθύνει τῆς ζητουμένης διότι ἡ θάλασσα ἀνυφοῦται.

— Θὰ εἴμεθα λοιπὸν ὑποχρεωμένοι νὰ περιμένωμεν ὅπως ἐπιστρέψῃ τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης διότι αὐτὸ εἶναι τὸ πλοῖον τὸ ὅποιον θὰ ἐπιφορτισθῇ νὰ μετακομίσῃ τὴν καύσιμον ὕλην μας εἰς τὰς «Καπιναδόχους.» Ἄς ἐτοιμάσωμεν ἐν τούτοις τὴν σωρίαν μας.

Ὁ ναύτης ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Χάρβερτ διευθύνθη πρὸς τὴν γωνίαν ἦντινα ἡ ἄκρα τοῦ δάσους ἐσχημάτιζε μετὰ τοῦ ποταμοῦ. Ἀμφοτέροι ἐφερον, κατὰ τὰς δυνάμεις των, ἐν φορτίον ξύλων δεδεμένων εἰς δευμάτια. Ἐπὶ τῆς ὄχθης εὐρίσκειτο ὁμοίως μεγάλη τις ποσότης ξηρῶν κλάδων, μεταξύ τῶν χόρτων ἐκείνων ἐνθα ὁ πους ἀνθρώπου δὲν εἶχε προφανῶς ποτε ἐκτεθῆ. Ὁ Πάγκροφ ἤρχισεν ἐν τῷ ἅμα νὰ κατασκευάζῃ τὴν σωρίαν.

Εἰς εἶδος τι κινήσεως προερχομένης ἐκ τῆς ὄχθης ἦτις ἐσχημάτιζεν ἐεὶ γωνίαν κωλύουσαν τὴν σφιδρότητα τοῦ ρεύματος, ὁ ναύτης καὶ ὁ νεκρὸς ἐθεσαν τεμάχια ξύλων ἀρκετὰ χονδρά, συνδέσαντες αὐτὰ με ξηρὰς κληματίδας. Ἐσχηματίσθη τοιοῦτοτρόπως ἐν εἶδος σχεδίας ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπεσωρεύθησαν διαδοχικῶς ὅλα τὰ δευμάτια ἄτινα ἐσχημάτιζον τὸ φορτίον εἰκοσιν ἀνθρώπων τουλάχιστον. Ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἡ ἐργασία ἐτελείωσεν καὶ ἡ σωρία προσημασμένη εἰς τὴν ὄχθην ἔπρεπε νὰ περιμένῃ τὴν πρὸς τὰ κάτω διεύθυνσιν τῆς παλιρροίας.

Ἐπὴρξαρον λοιπὸν μερικαὶ ὥραι διαθέσιμοι

καὶ ὁλοπῶνως ὁ τε Πάγκροφ καὶ ὁ Χάρβερτ ἀπεράσειον νὰ ἀνέλθουν εἰς τὸ ἀνώτερον ὄροπέδιον διὰ νὰ ἐξετάσωσι τὴν χώραν εἰς μίαν μεγαλειτέραν ἑκτασιν.

Ἄκρῶς διακοσίους πόδας ὑπερθεύης τῆς σχηματιζομένης γωνίας ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ τὸ τεῖχος περατούμενον ὑπὸ συσσωρεύσεως καταπεπόντων βράχων ἔρθανεν εἰς τὸ τέλος του διὰ κατοπερείας ὁμαλῶς ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ δάσους. Ἦτο μία φυσικὴ κλίμαξ. Ὁ Χάρβερτ καὶ ὁ ναύτης ἤρχισαν λοιπὸν τὴν ἀνάβασιν των. Χάρῃ εἰς τὴν ἰσχὺν τῶν ἰγνύων των κατέλαθον τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου εἰς ὀλίγας στιγμὰς καὶ ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ τῆς γῆρας, τῆς σχηματιζομένης κατὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ ποταμοῦ.

Ὅτε ἔρθασαν, τὸ πρῶτον βλέμμα των ὑπῆρξεν δι' ἐκείνον τὸν ὠκεανὸν τὸν ὅποιον εἶχον διέλθει ἐντός τόσων τρομερῶν περιστάσεων. Ἐθεώρησαν μὲ συγκινητὴν ὄλον ἐκείνο τὸ βόρειον μέρος τῆς παραλίας ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶχεν ἐκτελεσθῆ ἡ καταστροφή· ἐκεῖ εἶχεν ἐξαφανισθῆ ὁ Κύρος Σμίθ. Ἐζήτησαν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐὰν κανὲν ῥάκος τοῦ ἀεροστάτου των ἐπὶ τοῦ ὀπιούθου θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιπέσει εἰς ἄνθρωπος· δὲν ἐπέπλεον εἰσέτι. Ὁρᾶν! Ἡ θάλασσα ἐπαρουσίαζε μίαν ἀπέραντον ἔρημον ὕδατος. Ὅχι πρὸς τὴν παραλίαν ἦτο ἐπίσης ἔρημος. Οὔτε ὁ ἀνταποκριτὴς, οὔτε ὁ Νάβ δὲν ἐφαίνοντο ἐπ' αὐτῆς. Ἀλλ' ἦτο δυνατόν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν καὶ οἱ δύο νὰ ἦσαν εἰς τοιαύτην ἀπόστασιν ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ τοὺς διακρίνωσιν.

— Κάτι τί μοι λέγει, ἀνέκραξεν ὁ Χάρβερτ, ὅτι εἰς ἄνθρωπος τὸσον ἐνεργητικὸς ὅσον ὁ Κύρος Σμίθ δὲν θὰ ἐπνίγη τὸσον χυδαῖως ὡς ὁ τυχῶν. Πρέπει νὰ ἐσῶθῃ εἰς κανὲν μέρος τῆς ἀκτῆς. Δὲν ἔχει οὔτω, Πάγκροφ;

Ὁ ναύτης ἔτειτε περιλύτως τὴν κεφαλὴν. Ἐκείνος δὲν ἤλπιζε ποτὸς πλέον νὰ ἐπανιδῆ τὸν Κύρον Σμίθ, ἀλλὰ θέλων νὰ μὴ ἀφαιρέτῃ ὁλοτελῶς τὰς ἐλπίδας ἀπὸ τὴν καρδίαν τοῦ Χάρβερτ.

Ἄναμφιβόλως, ἀναμφιβόλως, ἀπέκρινθη,

ὁ μηχανικός· μας εἶναι ἄνθρωπος νὰ σωθῆ ἐκεῖ ἐνθα πᾶς ἄλλος θὰ ὑπέκυπτεν.

Ἐν τούτῳ, ὁ Πάγκροφ, ἐθεώρει μετὰ μεγίστης προσοχῆς τὴν παραλίαν ὑπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦς του ἐξελίσετο ἡ ψιμμώδης ἀκτὴ περιορισμένη πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ἐκβολῆς τοῦ ποταμοῦ ὑπὸ γραμμῶν σκοπέλων. Οἱ βράχοι ἐκεῖνοι, εἰσέτι ἀναδύοντες, ὁμοιάζον ἀγέλας ἀμφιβίων κωιτωμένων μετὰ τῆς συγκρούσεως τῶν κυμάτων. Παρέκει τῆς σφείρας τῶν ἀπορρώγων τούτων, ἡ θάλασσα ἐοπνηροδόλοι ὑπὸ τὰς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου.

Πρὸς τὸ μέρος τῆς μεσημβρίας, ὅξειά τις γωνία ἐκάλυπτε τὸν ὀρίζοντα καὶ δὲν ἦτο γνωστὸν ἐὰν ἡ γῆ ἐμκύνετο πρὸς ἐκείνην τὴν διεύθυνσιν ἢ ἐὰν διευθύνετο πρὸς τὸ νοτιανατολικὸν ἢ νοτιοδυτικὸν σχηματίζουσα τοιοῦτοτρόπως ἐν εἶδος χειρτονήσου λίαν ἐπιμήκου. Εἰς τὴν βόρειον ἄκρην τοῦ κόλπου τοῦ ἔδαφος τῆς ἀκτῆς ἐπεκτείνεται εἰς μεγάλην ἀπόστασιν ἀκολουθοῦν γραμμῆν τινα σχεδὸν κυκλικήν. Ἐκεῖ τὸ παράλιον ἦτο χαμηλὸν, πλατὺ, ἄνευ ἀποκρήνου ὄχθης, μὲ πλατεῖς ἀμμολόφους τοὺς ὁποίους ἡ ἀμπωτικὴ ἐγκατέλειπε ἀποκαλύπτους.

Ὁ Πάγκροφ καὶ ὁ Χάρβερτ ἐστράφησαν τότε πρὸς δυσμῆς. Τὸ βλέμμα των κατ' ἄρχάς ἐπεστηρίχθη ἐπὶ τοῦ ὄρους μὲ κορυφὴν χιονώδη, τὸ ὅποιον ὑψοῦτο εἰς ἀπόστασιν ἐξ ἡπτά μιλιῶν. Ἀπὸ τῶν πρώτης κατωφερίας του μέχρι δύο μιλλίων ἀπὸ τῆς παραλίας ἐξτείνοντο ἀπέραντοι ὄγκοι δεινροφύροι ἐπιστρῶόμενοι ὑπὸ πρασίων καλυμμάτων ἀποδοιόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν αἰθάλων δένδρων. Εἶτα, ἐκ τῆς ἄκρας τοῦ δάσους ἐκείνου μέχρι τῆς παραλίας, ἐχλόαζεν ἐν πλατὺ πεδίον πληρὸς συστάδων δένδρων ἰδιοτρόπως διατεθειμένων. Εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐβλεπέ τις στίλβοντα, ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, τὰ ὕδατα τοῦ μικροῦ ποταμοῦ μετὰ τῶν ἀνοιγμάτων τοῦ δάσους καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἡρᾶ τοῦ ἀρκετὰ ἐλικοειδῆς οὔσα τὸν ἐπανεφερε μετὰ τῶν ἀντερεισματῶν τοῦ ὄρους ἐκ τῶν ὀπιῶν προφανῶς ἐπάγγαζεν. Εἰς τὸ μέρος ἐνθα ὁ ναύτης ἀφῆκε τὴν σωρίαν τῶν ξύλων του, ἤρχιζε νὰ ρεῖ μετὰ τῶν δύο

ὑψηλῶν τοῦ γρανίου τοίχων. Ἀλλ' ἐὰν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης, τὰ διαφράγματα ἔμενον ὄρθια καὶ ἀπόκρημα, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης ἐξ ἐναντίας ἐκλινον ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ ὄγκοι μετατρέπομενοι εἰς βράχους μονήρεις, οἱ βράχοι εἰς χάλικας, οἱ χάλικες εἰς τροχάλους μέχρι τῆς ἄκρας τῆς γωνίας.

«Μήπως εὐρισκώμεθα ἐπὶ τινος νήσου; ἐπιθύρητεν ὁ ναύτης.

(ἔπειτα.)

Η ΘΡΙΑΜΒΟΥΣΑ ΑΡΕΤΗ

(Διήγημα πρωτότυπον)

• ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Κ. ΜΑΚΡΙΑΔΟΥ.

(Συνέχεια, ἴδε τεῦχος ΙΕ'. σελ. 117.)

— Εἰς τὸν διάβολον, παλιλόγο! ἀνέκραξεν ὁ Ἀντώνιος ἀφρίζων, τί τοῦ κόλλησε πάλιν καὶ μοῦ ζουρλάθηκε; τί νόστιμον, ἡ τὴν ψυχὴν μου! νὰ διευθύνωμαι εἰς τὸ ξενοδοχείον τῶν Φαντασμάτων, καὶ νὰ τρέχω ὡς τρολλὸς εἰς τοὺς ἄγρους; ἐπάνω καὶ κάτω! ὦ! διάβολε, διάβολε!

Καὶ ἀνίσχυρος ὅπως δαμάσῃ τὴν μανίαν τοῦ ἵππου του, ἀρέθη νὰ τὸν πεγαίνῃ ὅπου ἤθελεν.

— Σατανᾶ! ἐπὶ τέλους θὰ βερνῆθῃ νὰ τρέχῃ! ἐπιθύρισε μὲ πείσμα, τώρα εἶναι χαμένον νὰ προσπαθῶ νὰ τὸ σταματήσω! τὸ παλιλόγο, ἐγὼ τὸ γνωρίζω! ἅμα ἀποκάμῃ θὰ σταματήσῃ καὶ τότε τοῦ δείχνω ἐγὼ τὰ πλευρὰ του! — προτέθηκε μανιωδῶς. — Τί μόνον; ὁποῦ θὰ μὲ κάμῃ νὰ χάσω τόσην ὥραν. Ἰδέ! καὶ ἐγὼ ὅστις βιάζομαι τὸσον νὰ σθάτω ταχύτερον περ' ὅσον χρειάζεται! Στὸν διάβολον καὶ ὁ κατηραμένος ἐκείνος ζήτουλας! ἄ! ἐὰν τὸν εἶχα ἐμπρὸς μου, τοῦ διόρθωνα τὰ μαῦτρα τοῦ ἀναθεματισμένου! ὅλα ἐκεῖνος ὁ Σατανᾶς τὰ πταίει!

Καὶ ἀκουσίως του ἔτρεχεν, ἔτρεχε μετ' ἐκ-

μαί μας εἰσὶ πολὺτίμοι καὶ ἡ ἀπώλεια μιᾶς
ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ καταστρέψῃ τὰ σχέδιά
μας ἐκ θεμελίων! ἄγωμεν!

Ἡ νεάνις τεταραγμένη, ὠρὰ, πλὴν θαρ-
ραλέα καὶ ἀποφασιστικὴ ἠγέρθη καὶ ἐπλησία-
σεν εἰς τὸν πατέρα της. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπίε-
σεν ἐν ἐλαττήριον ἀφανὲς σχεδὸν ἐπὶ τοῦ τοί-
χου καὶ ἡ μυστηριώδης θύρα δι' ἧς εἶχεν
εἰσέλθει πρὸ μιᾶς ὥρας ἀνοιγείσα, ἀπεκάλυψε
δίοδον ἄγουσαν κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν κήπον.

Ὁ ἔμπορος μετὰ τῆς θυγατρὸς του εἰσῆλ-
θον ἐν αὐτῇ ταχέως, ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν
ὁ Ὀδυσσεὺς ἠτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ καὶ αὐτός,
ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἠνεώγη ὀρμητικῶς, καὶ
ἀνὴρ τις προσωποδόφος μὲ τὸ πιστόλιον εἰς
τὴν χεῖρα, εἰσῆλθεν ἀπειλητικῶς.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀφῆκε κραυγὴν τρομερὰν εἰς
τὴν θέαν του καὶ ἡμικλείσας τὴν μυστηριώδη
θύραν ἔστη ἀκίνητος ὡς βράχος πρὸ αὐτῆς,
φράσσων διὰ τοῦ σώματός του τὴν δίοδον.

Ὁ προσωποδόφος ἦν ὁ Δεσάμπης.
(ἔπεται).

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΣΤΙΓΜΑΙ ΠΑΡΑΦΡΟΣΥΝΗΣ. (*)

Καὶ πάλιν ὄνειρον φρικτὸν
τὸν νοῦν μου συνταράττει,
καὶ πάλιν σὲ τὸ πνεῦμά μου
ἀναπολεῖ, Μαρία!
Πάθος ὄξυ τὸ στῆθός μου
ἐκ νέου ὑποσκάπτει,
μὲ φλέγει κάμινος πυρὸς
καὶ πάλλει ἡ καρδιά.

(*) Τὸ ποιημάτιον τοῦτο ἐγράφη εἰς με-
σονυκτίου ὥραν ἐν τῇ παραφορᾷ ἐρωτικῆς ἀ-
πελπισίας καὶ διὰ τοῦτον τῷ ἐδόθη ὁ τίτλος
«Στιγμαὶ παραφροσύνης».

Σημ. τοῦ ποιητοῦ.

Πρὸς τί φλογώδεις στεναγμοὺς
μοὶ προξενεῖς νὰ χύνω; ...

Τίς ἔπλασε τὸ σῶμά σου
λευκότερον τῶν κρίνων;

Ὡ τίς τὸ βλέμμα σ' ἔδωκε
τὸ μαγικὸν ἐκεῖνο;

Μὴ εἶσαι ἄγγελος λαθῶν
μορφὴν ἐκ τῶν γηίνων;

.....

Δὲν εἶσαι ἄγγελος οὐχί! ...
ἀγγέλου δὲν λατρεύει

ἡ τὰς βασάνους φέρουσα
κολάσεων καρδιά.

Εἶσαι γυνή! ... τῆς γυναικὸς
τὸ βλέμμα μὲ μαγεύει,

μὲ θέλγει τύπος δαίμονος
καὶ καλλονὴ ἀγρία!

.....

Ὡ ἤθελον τὸ ὄμμα σου
νὰ καίῃ, νὰ φλογίζῃ!

Ὡς κερανὸς τὸ βλέμμα σου
βαθέως νὰ πληγόνῃ.

Νὰ πυρπολῇ τὸ φίλημα
ὁπότεν μὲ ἐγγίξῃ

καὶ ἡ πνοή σου τὴν ζωὴν
νὰ σβύνη, νὰ τεφρόνη!

.....

Ὡ δὲν σὲ θέλω ἄμωμον,
ἀγνὸν νὰ ἦσαι πλάσμα

νὰ θάλλῃς πλὴν κρυπτόμενον
ὑπὸ μητρὸς αἰγίδα!

τῆς ἀμαρτίας προτιμῶ
νὰ σ' ὀδηγῇ τὸ φάσμα,

καὶ τῶν δεινῶν στὸ μέτωπον
νὰ φέρῃς τὴν σφραγίδα!

.....

Ὡ, ναί! σὲ θέλω ἄνομον,
ψυχὴν πολυπαθοῦσαν

καὶ σφάλματα προσθέτουσαν
στὰ σφάλματα τὰ πρῶτα

ἀπέλπδα! παράφρονα!
πλὴν μὴ μετανοοῦσαν

.....

Νὰ ὁμοιάζῃς ἄγγελον ...
ἀλλ' ὅμως πεπτωκότα!!

Ναί! θέλω τὴν καρδίαν σου
ἀλλ' ὅμως τεφρωθεῖσαν

καὶ προτιμῶ τὸ βλέμμα σου
τὸ ἤδη ἐσβεσμένον!

Σὲ θέλω νέαν καλλονὴν ...
πρωίως μαρανθεῖσαν

σὲ θέλω ἄνθος! ... ἀλλ' ἐντὸς
βορβόρου ἐρριμμένον!

.....

Νὰ ζῆς! ... ἀλλ' ὡς περίτριμμα
τῆς γαύρου κοινωνίας

νὰ μειδιάς ... ἀλλὰ παντοῦ
νὰ σπείρῃς ἀηδίαν

νὰ κλαίῃς ... ἐνῶ πρότερον
βιαίως ἐμειδιάς

καὶ νὰ γελᾷς! ... πλὴν φέρουσα
θάνατον στὴν καρδίαν!

.....

Νὰ ἦσαι ζῶσα! ... πλὴν νεκρὰν
νὰ σε καλῇ ἡ Πλάνη

.....

Καὶ σὲ ἐκ τοῦ ληθάργου σου
ἐγὼ νὰ ἀναστήσω.

Τὴν τέφραν τῆς καρδίας σου
φλόξ νεὰ νὰ θερμάνῃ

Καὶ κάλλος νέον καὶ ζωὴν
ἐγὼ νὰ σοὶ χρίσω.

.....

Ἐγὼ τὴν βέβηλον ψυχὴν
μ' ἐν δάκρυ μου νὰ λούσω

μ' ἐν βλέμμα μου τὰ ὄμμα σου
νὰ ἀναζωπυρήσω.

Μ' ἕνα παλμό μου τὴν χορδὴν
κοῦ ἔρωτος νὰ κρούσω,

καὶ μ' ἐν πυρῶδες φίλημα
τὰ χεῖλη σου ν' ἀγνίσω!

.....

Ἐμὲ νὰ ἔχῃς φίλον σου,
πατέρα, ἀδελφόν σου

Μετὰ τοῦ κόσμου ἄπαντος
οὐδὲν νὰ σὲ συνδέῃ

.....

ἐγὼ τὸν νέον νὰ δεχθῶ
πλὴν ἔσχατον παλμό σου!

Καὶ δι' ἐμὲ περιφλεγές
τὸ δάκρυ σου νὰ ρέῃ.

Ὡ, ναί! σὲ θέλω δι' ἐμὲ
νὰ ζῆς, νὰ ἀπανῆς

ἐμὲ μὲ πάθος πλὴν ἐμὲ
καὶ μόνον νὰ λατρεύῃς,

ἐν γελῶ νὰ μειδιάς
ἂν θλίβωμαι νὰ κλαίῃς,

ἂν ἀποθάνω ὡς σκιά
μαζὶ μου νὰ ἐκπνεύῃς! ...

ΝΙΚΟΚΛΗΣ Κ. ΜΑΚΡΙΑΔΗΣ.

ΣΕ ΕΪΔΟΝ ...

.....

Σὲ εἶδον ... ἦσο ἄγγελος
ἐξ οὐρανοῦ ἐλθοῦσα!

σὲ εἶδον ... καὶ τοῦ οὐρανοῦ
μ' ἠνοίχθησαν οἱ θόλοι,

τὸ ἰνδαλμά μου ἦσο σὺ,
σὺ ἦσο, σὺ ἡ δοῦσα

στὴν ὑπαρξίν μου ὑπαρξίν
καὶ ἡ ψυχὴ μου ὄλη,

μετ' ἔρωτος μανίας,
ἠτένιζε πρὸς σέ!

καὶ ἔβαινον χρυσαῖ
αἱ ὄραι τῆς λατρείας.

.....

Σὲ εἶδον ... τῆς καρδίας μου
τὸ σκότος διελύθη!

διδείδωσκον ἀκτὶς φωτός,
ἀκτὶς τις ζωογόνος,

εἰς τῆς ψυχῆς μου τοὺς μυχοῦς!
τὰ δυστυχῆ μου στήθη

ἐγένοντο τοῦ ἔρωτος, φεῦ!
ὁ φλογώδης θρόνος,

ἀνέπνεον δυσκόλους!
κ' εἰς πᾶσαν μουσικὴν

ἔβλεπον τὴν ζωὴν
ἀφίνουσαν με ὄλωσ'

.....

Σὲ εἶδον ... κ' εἰς τὸν θάλλοντα
καὶ χλοερὸν λειμῶνα

τοῦ φλογεροῦ μου ἔρωτος
τότ' ἐντροφῶν εὐρέθην,

κ' ἐνῶ ἐκ τῆς καρδίας μου
σταγῶνα πρὸς σταγῶνα
τὸ αἷμα ζέον ἔρρεε
στοῦ ἔρωτος τὴν μέθην·
στοὺς ὄρκους σὺ ἠπίστεις
καὶ σ' ἔβλεπε ψυχρὰν
εἰς πᾶσαν φλογερὰν
ἐκδήλωσιν ἢ πίστις
HBH.

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝΟΣ.

Ἔαρος ἦτο ἐποχὴ,
ἡ φύσις ἡ γλυκεία,
εἰς ἀνθοστόλιστα βουνὰ
ἀπαύστως ἐμειδία.
ᾠ! τότε ἤμην εὐτυχῆς
ἀθῶος ὡς τὸ βρέφος,
τότε οὐδὲν ἐσκότιζε
τὸν νοῦν μου μαῦρον νέφος.
Ἐξῆλθον δ' εἰς περίπατον
διὰ τὰ ἴδω οἶα
ἐν τῷ Βοσπόρῳ θέλγητρα
ἔχει ἡ παραλία.
Καὶ παρ' αὐτὴν καθήμενος
μ' ἐν ἄσμά μου ἀρχίζω,
τὸν ποιητὴν καὶ πλάστην μου
ἵνα δοξολογήσω.
Περιλαμπῆς ἀνέβαινε
τότε καὶ ἡ Σελήνη,
μὲ τὰς λαμπρὰς ἀκτῖνάς της
μ' ἐφώτιζε κ' ἐκείνη.
Ἄφ' οὗ δ' ἀπετελείωσα
τὸ ἄσμά μου ἀφίνω,
τὴν παραλίαν κ' ὄπισθεν
τὸ βῆμα διευθύνω.
Ἄλλ' αἴφνης ἐμποδίζομαι
ὑπὸ φωνῆς γλυκείας,
φωνῆς τῶ ὄντι μαγικῆς
θελγούσης τὰς καρδίας.
ᾠ! εἶπε πρὸς με ἡ φωνή,
λοιπὸν θ' ἀναχωρήσης,
μόνην δ' ἐμὲ τὴν δυστυχῆ
ἐδῶ θὲ νὰ ἀφήσης.»

Κ' ἐνῶ τριγύρω ἔστρεφον
μὲ ἤσυχον τὸ πνεῦμα,
ὁ δυστυχῆς! τὸ ἤρεμον
κι' ἀπτηυδηκός μου βλέμμα
Θεέ μου! λέγων, τίς ἐδῶ
σ' αὐτὴν τὴν παραλίαν,
μ' ἐφώναξε κ' ἠσθάνθηκα
νὰ πάλῃ ἡ καρδία;
Κόρη λευκὴ, ξανθήκομος
παρουσιάσθ' ἐμπρὸς μου,
καὶ ἔκτοτ' ἐταράχθησαν
αἱ ἴναι τοῦ νοῦς μου.
Δακρύων βρῦσεις ἔρρεον
θερμοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της,
καὶ εἰς λυγμοὺς ἐπνίγετο
ἡ θελκτικὴ φωνή της.
Ἐκτοτε δὲ τὸ δυστυχῆς
καὶ ἀσθενές μου στῆθος,
ἠσθάνθη νὰ βαρύνηται
ὑπ' ἀλγηδόνων πλήθος.

Ναί, μὲ ἡγάπα ἄλλοτε
καὶ ἤμην παντευδαίμων,
ὦ! πόσον τότε εὐτυχῆς
ἤμην καὶ τρισευδαίμων.
Ἄλλ' ἤδη... ἀνεχώρησε,
λησμώνησε τὰ πάντα,
φεῦ! καὶ τὰς ὑποσχέσεις της
καὶ ὅλα τὰ συμβάντα.
ᾠ παρελθοῦσ' ἀνάμνησις,
τί πάλιν μὲ ταράττεις,
ἀνωφελῶς τὰ σπλάγχνα μου
ὡς πότε θὰ σπαράττης;
Ἐνῶ τὰς ὑποσχέσεις της
λησμώνησεν ἐκείνη,
τιμώρησον τὴν ἄστατον
σὺ, μάρτυς μου Σελήνη.

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. Σ . . .

Η ΕΤΑΙΡΑ.

Ἐταίρα! ὦ! μυστήρια
ὀπόσ' αὐτὴ ἐγκρύπτει!

Αὐτὴ τὸ τῶν κοινωνιῶν
ἀπόβλημα καὶ θῦμα.
Αὐτὴ, ἥτις ἐκάστοτε
εἰς νέας χεῖρας πίπτει,
καὶ τοῦ βορρᾶ ἐν' ἔρμαιον
εἰς ἕκαστόν της βῆμα.

Εἶν' ἡ ἑταίρα αἰνίγμα,
φρικώδη λύσιν κρύπτει,
ἐνῶ μελαγχολᾷ, γελᾷ
ζῆ, κ' εἶναι εἰς τὸ μῆμα.
Τὸ προσωπεῖον τῆς αἰδοῦς
μακρὰν της ἀπορρίπτει
καὶ κολυμβᾷ ὡς τις δελφίν
στῶν ἠδονῶν τὸ κύμα.

Ὁ βίος εἶνε δι' αὐτὴν
αἰώνιον τι δράμα
ὅπου αἰεὶ ὑπερτερεῖ
ὁ πόνος κ' ἡ πικρία.
Διασκεδάσεως, χαρᾶς
καὶ λύπης εἶναι κράμα
εἰς τῆς κραιπάλης τὸ βωμὸν
προσφέρουσα θυσίας..

Μὴ τὴν κατηγορήτε, μή!
ἀξία οἴκου μᾶλλον
εἶν' ἡ γυνὴ τῶν ἀγυιῶν
καὶ ὄχι λαιδορίας.
Δὲν ἀπορρίπτουσι μακρὰν
τ' ἄνθος τὸ ἔτι θάλλον,
τὸ ριζῆδὸν ἀποκοπὴν
ὑπὸ πνοῆς ἀγρίας.

Βεβαίως τὴν τοῦ ἔρωτος
φλόγα κί' αὐτὴ ἠσθάνθη.
Ναί! ἔαρ εἶχε, γέλασε
καὶ εἰς αὐτὴν ἡ φύσις.
Ἄλλ' ἦτο ρόδον ἀσθενές,
ταχέως ἐμαράνθη,
καὶ φέρει μόνον ἐν τῷ νῶ
γλυκείας ἀναμνήσεις.

Ἦτο κί' αὐτὴ ποτε γυνή,
γυνὴ ἀνατραφεῖσα

στὰς φιλοστόργους τῆς μητρὸς
καὶ τοῦ πατρὸς ἀγκάλας.
Ἄλλ' εἰς ἀνέμους δυστυχῶς
ὡς λεία ἀφειθεῖσα
τῆς ἀτιμίας τὰς πικρὰς
ἐκένωσε φιάλας.

Δὲν εὔρεν ἄρτον οὐδαμοῦ,
οὐδ' ἔνδυμα ἐφόρει,
ὑπὸ δὲ τὴν βοήθειαν
ἐκάλυπτον ἀπάτην.
Μάρτυς ἡ ἀτιμία, ἐμπρὸς,
τῇ ἔλεγον, προχώρει!
Εἰς μάτην, φεῦ! ἐθρήνησε
καὶ ἔκλαυσεν εἰς μάτην.

Εἰς τοὺς πλουσίους ἔτεινε
τὴν ἀσθενὴ της χεῖρα,
οὐδεὶς τῇ ἐβοήθησεν
εἰμὴ εἷς, εἷς καὶ μόνος·
ἀλλὰ κί' αὐτὸς τῇ ἔλεγεν
«σ' ἐπροίκισεν ἡ Μοῖρα
μὲ κάλλος, συγκατάνευσον
καὶ ἔτοιμος ὁ θρόνος.»

Ἠγέρθη τοῦ καθήκοντος
καὶ τῆς ἀνάγκης πάλῃ·
ἡ ἀτιμία μὲν ἐδῶ
κ' ἐκεῖ ἡ πείνα χαίρει,
ὑπέκυψεν ἡ δυστυχῆς
τὴν ἦρπασ' ἡ κραιπάλη!
Πταίει αὐτὴ ἂν θύματα
ζητεῖ ἡ εἰμαρμένη;

Μὴ τὴν κατηγορήτε μή!
ἀξία οἴκου μᾶλλον
εἶν' ἡ γυνὴ τῶν ἀγυιῶν
καὶ ὄχι λαιδορίας.
Τί πρὸς ὑμᾶς ἂν φέρηται
εἰς τῶν παθῶν τὸν σάλον,
δὲν πταίει αὐτὴ, πταίουσιν
οἱ φίλοι τῆς λαγνείας.

Ἦ ἀνθρωπότης σύμπασα
ἡ κοινωγία πταίει

Ζητώσα τὴν ἀσέλγειαν
 μ' ἔλεος νὰ ἐνώσῃ.
 Ἐνῶ λαίνει τὴν πλιγὴν
 ἀσπλάγχχνος καὶ τὴν ξέει,
 οὐδὲ φροντίζ' ἂν ἄνθρωποι
 ὡς πρόβατα σφαγῶσι.

Ι. Ι. ΠΟΥΛΥΒΙΟΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

Α'.

Εὐρίσκομαι στοὺς Οὐρανοὺς
 στὰ βᾶθη τῆς θαλάσσης,
 στῆς γῆς τὰ καταχθόνια,
 καὶ ὅπου ἄλλου φθάσης.

Εἶμαι ὁ μέγας ὀδηγὸς
 εἰς πᾶσαν ψυχὴν ζῶσαν,
 τὴν ὑπαρξίν μου χρεωστῶ
 εἰς τοῦ Ἀδάμ τὴν γλώσσαν.

Εἶμαι ὁ πανταχοῦ παρῶν,
 πετῶ, χωρῶ, ἐμβαίνω,
 ὅπως, καὶ ὅπου φαντασθῆς,
 ἐκεῖ πάντοτε μένω.

Εἶμαι ὁ δείκτης τοῦ παντός,
 οὐ νοῦς, ἢ φαντασία·
 τοῦ Ἀτλαντος τὰ τέσσαρα
 ἐγὼ κρατῶ σημεῖα.

Οὔτε Θεός, οὔτε ἀὴρ
 εἶμαι, οὐδὲ στοιχεῖον
 στὴν κεφαλὴν μου στέφανον
 φέρω δόξης σημεῖον.

Στοὺς περιπάτους μ' ἀπαντᾶς,
 εἰς πόλεις, εἰς χωρία,
 ἄνευ ἐμοῦ οὐδέποτε
 ἐγράφῃ Ἱστορία.

Ἄόρατον, πλὴν ὁρατὸν,
 ἄψυχον, πλὴν κινουμαι,

εὐρίσκομαι στὴν κλίνην σου,
 ὁμοῦ μὲ σὲ κιμοῦμαι.

Στῶν μεγιστάνων καὶ πτωχῶν
 διατελῶ τὰς θύρας,
 τυφλῶν φῶς εἶμαι καθαρὸν,
 χεῖρ δεξιὰ τῆς πείρας.

Μελέτησόν με ἱκανῶς,
 μὲ ἔχεις εἰς τὰς χεῖρας,
 εἰάν μὲ λύσης, ἀμοιβὴν
 λαμβάνεις δέκα λίρας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΓΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ Β'.

Ψηφία δέκα ἀριθμῶ
 εἰς ὄλον μου τὸ σῶμα
 καὶ εἶμαι δένδρον πανταχοῦ
 φυόμενον στὸ χῶμα.
 Τὴν κεφαλὴν μου ἀφαιρεῖς,
 τοὺς πόδας ἀποβάλλεις·
 Τὸ αἶτιον ἐγὼ εἶμι
 τῆς ἐν τῇ Τροίᾳ πάλης.
 Ἀπὸ τὰ δέκα, τέσσαρα
 ψηφία ἂν ἐξάξης
 κοινὸν φυτὸν τι ἐξ ἐμοῦ
 εὐκόλως θὰ παραῖξης.
 Εἰς δύο ἴσας διαιρεῖς
 τὸ σῶμα μου μερίδας
 Ἴδὲ εἰς τῆς γραμματικῆς
 μὲ ἔχεις τὰς σελίδας,

ΝΙΚΟΚΛΗΣ Κ. ΜΑΚΡΙΔΗΣ.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλ-
 λαδίῳ αἰνίγματος.

Μὰ, μαῖα, μία, ἴα, Μαρία.

ΛΥΤΑΙ — Ἰωακείμ Βαλαβάνης, Ἱππο-
 κράτης Μαργαρίτης, Σ. Δ. Τεργιακόγλου
 καὶ Νεοκλῆς Θεοφιλίδης.